

DECEMBER 2021

ISSN 1855-7511

SREDICA

Glasilno Občine Središče ob Dravi

Številka 3
Letn. XIV

Sreča

Pogum

Noč

Iztrajanje

Iztrajanje

Iztrajnost

Uspešno investicijsko leto
Intervju Milica in Božo Borko

Čudovite božično-novoletne praznike!

SREDIČA je glasilo
Občine Središče ob Dravi.

ODGOVORNA UREDNICA
Jana Cavnica

POMOČNIK UREDNICE
Samo Žerjav

UREDNIŠKI ODBOR
Lucija Pocrnja, Špela
Stajnkó, Stanko Zebec

JEZIKOVNI PREGLED
Tina Zadravec

**FOTOGRAFIJE NA
NASLOVNICI**
Turistično društvo Središče ob
Dravi, Uredniški odbor Sredice

**CELOSTNA GRAFIČNA
PODOBA**
Jana Cavnica

IZVEDBA, PRELOM IN TISK
Kreativna PiKA, d. o. o.

NAKLADA
850 izvodov

NASLOV
Uredniški odbor Sredica
Občina Središče ob Dravi
Trg talcev 4
2277 Središče ob Dravi

ELEKTRONSKA POŠTA
urednistvo.sredica@gmail.com

ISSN 1855-7511

DECEMBER 2021

Uredniški odbor

Ja, Božiček obstaja!

Leta 1897 je ameriški časopis The New York Sun objavil vprašanje osemletne deklice o Božičku in svoj odgovor nanj. Ali Božiček obstaja? Odgovor urednika časopisa na preprosto otroško vprašanje je postal eden najbolj znanih časopisnih uvodnikov v zgodovini. Vprašanje in odgovor sta bila takšna:

Dragi urednik! Stara sem osem let. Nekateri od mojih malih prijateljev pravijo, da Božička ni. Moj oče je rekel: »Kakor piše v časopisu The Sun, tako je.« Prosim, povejte mi po resnici, ali Božiček obstaja!
Virginia O'Hanlon

V imenu časopisa ji je odgovoril urednik Francis P. Church:
Draga Virginia! Tvoji mali prijatelji se motijo. So pod vplivom dvomeče dobe. Verjamejo le tistemu, kar vidijo. Prepričani so, da obstaja le tisto, kar doume njihov mali um. Vsak um, Virginija, pa naj bo um odraslega ali otroka, je majhen. V veličastnem vesolju je človek s svojim razumom samo žuželka, mravlja, če se ga primerja z brezmejnim svetom okrog njega in če je merjen z inteligenco, sposobno zaobjeti celoto resnice in znanja. Ja, Virginia, Božiček obstaja. Obstaja tako zanesljivo, kot obstajajo ljubezen, velikodušnost in predanost. In ti najboljše veš, da si jih v življenju deležna v izobilju. Ojoj, kako pust in mrk bi bil svet, če ne bi bilo Božička! Bil bi tako pust, kot če ne bi bilo Virginij. Potem ne bi bilo otroške vere, poezije, romantike, ki nam delajo bivanje znosnejše. In ne bi uživali nobenega drugega zadovoljstva razen tistega, ki je stvar čutov in pogleda. Večna luč, s katero otroštvo razsvetljuje svet, bi ugasnila. Nihče ne more razumeti in si predstavljati vseh čudežev tega sveta, ki jih ne vidimo in ki jih ne moremo videti. Da ni Božička! Božiček, hvala bogu, živi in bo živel večno. Čez tisoč let, Virginia, ne, čez desetkrat

deset tisoč let bo še vedno razveseljeval otroška srca.

(Povzeto po časopisu The New York Sun iz Sobotne priloge Dela, Antič 2003.)

Dragi naši bralci, žal omenjene Virginie in urednika Churcha že dolgo ni več, Božiček pa ostaja z nami, tudi po 124 letih od tega znamenitega odgovora urednika, ki ga je časopis The New York Sun ob božiču objavljala vsako leto, vse dokler 1949. leta ni prenehal izhajati. Sveti večer in božič sta povezana s posebnimi in z nenavadnimi dogodki, ki jim lahko rečemo čudeži, saj

presegajo naravne zakone in jih ne moremo znanstveno razložiti. Zato ni vprašanje, ali obstajajo – vprašanje je samo, ali smo jih pripravljeni videti, sprejeti in ceniti. To, kar je očem skrito – vse vrste ljubezni in dobrote – pa so potrebne, da bi obstal ta svet.

Vse v življenju ima svoj začetek in konec in tako počasi zapiramo še eno poglavje. Ob koncu leta se vam vsem, ki prispevate k soustvarjanju našega lokalnega glasila, vsakemu posebej in vsem skupaj, pristrčno zahvaljujemo. Ob tem bi želeli zapisati citat ameriške avtorice Veste M. Kelly: »Snežinke so najbolj krhka stvaritev narave, a pogledite, kaj zmorejo, če držijo skupaj.«

Pozimi se narava umiri in počiva in tako je zima čas, ko si tudi telo nabira moč. Želimo vam, da se čez zimsko obdobje vaš tempo umiri, si spočijete in naberete moči, da boste spomladi, prav tako kot narava, lahko vzkllili.

Božični prazniki naj vas napolnijo z upanjem in mirom, trenutki novega leta pa naj vam podarijo moč, voljo, srečo in ljubezen. Vse najlepše v letu, ki prihaja, vam želi Uredniški odbor Sredice.

Spoštovane občanke in občani,
v decembrskem času nas povezujejo
lepe misli in iskrene želje.

V letu, ki mineva, se vam iskreno zahvaljujemo za vso
podporo in razumevanje. Naj bo tudi prihajajoče leto v
znamenju medsebojnega sodelovanja ter številnih
uresničenih projektov za skupno dobro.

**Želimo vam, da bi doživeli vso lepoto in čarobnost
božičnih praznikov, novo leto pa naj vas obdari
s srečo, z zdravjem in osebnimi dosežki.**

Srečno v 2022 vam voščijo

Župan Jurij Borko z Občinsko upravo in
Občinskim svetom Občine Središče ob Dravi

Ko hodiš,
pojdi zmeraj do konca.
A če ne prideš ne prvič ne drugič
do krova in pravega kova,
poskusi: vnovič in zopet in znova.

(T. Pavček)

Jurij Borko, župan Občine Središče ob Dravi

Investicije v letu 2021

Leto 2021 je bilo investicijsko zelo pestro, tako po številu investicij kot finančno. Investicije so v sprejetem proračunu – rebalansu proračuna – bile v višini okrog 900.000 evrov, kar predstavlja 34 % celotnega proračuna, in so bile skoraj v celoti realizirane. Višina investicijskih sredstev je bila višja predvsem na račun dviga povprečnine za občine v letu 2021, ki ga je Vlada RS dogovorila in podpisala z reprezentativnimi združenji, ki zastopajo občine. Za leto 2021 je občina prejela tudi 80.000 evrov dodatnih sredstev za mejo, to so bila še dodatna sredstva za investicije.

Modernizacija javne poti JP 803 591 Šalovci– Krčevina

Modernizacija te javne poti se je izvajala s sodelovanjem Občine Središče ob Dravi in Občine Ormož, saj cesta teritorialno poteka po obeh občinah. Celotna dolžina ceste v obeh občinah je 930 m, od

tega je nekaj več v naši občini. Do sedaj makadamska cesta je bila v celoti rekonstruirana, dobila je asfaltno prevleko, na novo je urejeno odvodnjavanje, del jarka se je tudi kanaliziral. Vrednost celotne investicije je bila nekaj pod 100.000 evrov, od tega je Občina Središče ob Dravi prispevala 51 %. Modernizacija ceste je vsekakor velika pridobitev za vaščane naselja Šalovci in Krčevina, znatno pa se bodo zmanjšali stroški vzdrževanja prejšnje makadamske ceste.

Vodovod Ormoško območje 2

Občine Ormož, Sveti Tomaž in Središče ob Dravi so solastnice celotnega vodovoda, v katerega smo zadnja leta veliko vlagali v posodobitve, tako v skupnih projektih, kakor tudi lastnih. Za projekt obnove vodovoda Ormoško območje 2 smo v letu 2021 pridobili 4,7 mio evrov nepovratnih evropskih in državnih sredstev. Investicija se izvaja v letih

2021–2023, obsega pa približno 24 km obnove vodovoda, obnovijo ali na novo se izgradijo štirje vodohrami. Vrednost celotne investicije je 6,3 mio evrov brez DDV, občine tako po svojih deležih moramo v tem obdobju prispevati okrog 1,5 mio evrov, kar zagotavljamo v proračunih v letih 2021–2023. Celotna finančna obveznost Občine Središče ob Dravi je v navedenih treh letih 420.000 evrov, v letu 2021 je delež znašal 59.000 evrov. Obnova vodovodnih vodov in vodohramov bo vsekakor prispevala k boljši in zanesljivejši dobavi zdrave pitne vode v vseh treh občinah, dodatno se bodo zmanjšale izgube na vodovodnem sistemu.

»Oskrba s pitno vodo v porečju Drave – 4. sklop – Ormoško območje«, linija VH Hajndl-Ormož (Foto: Roman Rozman)

Obnova vodovoda v Mladinski ulici v Središču ob Dravi

Občina je ob projektu obnove vodovoda Ormoško območje 2 zagotovila lastna sredstva za prenovu vodovoda v Mladinski ulici v Središču ob Dravi. Ta del vodovoda je bil star več kot 40 let, ključni problem stanovalcev v tej ulici pa je bila stalna in neenakomerna dobava pitne vode, saj so bili premeri starih cevi neustrezni. V investiciji je zamenjanih 230 m glavne cevi, ob kateri so vgrajeni novi hidranti za požarno vodo, na novi vod pa so izvedene nove navezave za 10 hiš, kulturna dvorana Sokolana in Orlana ter na koncu veje trgovina Kmetijske zadruge. Celotna vrednost investicije je bila 32.000 evrov brez DDV, obnova vodovoda pa bo omogočila nemoteno dobavo pitne vode v vsa gospodinjstva v Mladinski ulici, kakor tudi v obe navedeni kulturni dvorani.

Ureditev okolice v vrtcu Navihanček

V vrtcu Navihanček se je prvo urejanje okolice izvedlo pred nekaj leti, in sicer zamenjava ograje, delna odstranitev dreves, urejanje zelenic, neustrezna igrala so se zamenjala z novimi. Ohišnica vrtca pa je bila tlakovana s ploščami, ki so bile položene ob gradnji vrtca, vendar so te dotrajale. Investicija tlakovanja ohišnice vrtca se je izvedla s predpripavo ustreznih tamponov za podlago, položitvijo robnikov,

popravilom dotrajane meteorne kanalizacije, položenih je 240 m² novih tlakovcev, na koncu so se uredile zelenice ob robnikih. Investicija je bila izvedena v višini 22.000 evrov. Dovozna in pohodne poti do in ob vrtcu so tako lažje dostopne, tudi izgled okolice vrtca je sedaj bistveno lepši.

Investicije iz dodatnih sredstev za mejo

Tudi v letu 2021 je Vlada RS občinam ob meji z R Hrvaško dodelila dodatna sredstva za urejanje infrastrukture. V tem letu je naša občina po sklepu prejela 80.000 evrov. Iz tega vira sredstev se je ob državni cesti G1-2 v naseljih Obrež, Grabe in Središče ob Dravi zamenjalo vseh 138 obcestnih svetilk. Stare svetilke so bile neustrezne tako po izgledu in svetlobni uredbi, večji del starih svetilk pa je bil prepotraten z električno energijo. Stare svetilke so zamenjale nove LED svetilke, ki so po svetilnosti, posebej pa po porabi, bitveno boljše in varčnejše. Prejšnje svetilke porabe 100, 150 in tudi 200 W so zamenjale svetilke moči 40 in 60 W.

V Šolski ulici in na Tratah se je na novo uredila kompletna nova javna razsvetljava, saj stare od lanskega leta več ni. Ta je bila vgrajena na oporne drogove od elektro vodov. Ti so bili odstranjeni zaradi zemeljskega kabiranja. V obeh ulicah je postavljenih 14 kandelabrov z ustreznimi LED svetilkami, ki dajejo

zadostno svetlobo in varnost v nočnem času. Obe investiciji sta bili izvedeni v vrednosti 55.000 evrov.

Iz dela sredstev za mejo so se dodatno uredile gramozne ceste, torej javne poti, nekategorizirane poti in del gozdnih cest. Vzdrževanje je obsegalo grederiranje cest, navoz gramoza, izkop jarkov in rezanje vej ob cestah. Vrednost izvedenih del je bila 25.000 evrov.

Investicije v Športnem parku Stras

Ministrstvo za šolstvo in šport je v letu 2021 izvedlo razpis za sofinanciranje ureditve športnih parkov. Občina je v Športnem parku Trate prijavila projekt izgradnje Koloparka – pumptack, prenovo balinišča in delno prenovo tenis igrišča. Po prejemu sklepa za del nepovratnih sredstev je bilo izredno malo časa za izbor izvajalca, izvedbo in predložitev ustreznih dokazil za pridobitev dela nepovratnih sredstev. Uspeli smo pravočasno, še pred jesenskim deževjem in hladnim vremenom. Izgrajen je novi pumptack, kjer predvsem uživajo otroci in šolarji ob vožnji z rolkami in s kolesi, poligon pa je zanimiv tudi za marsikaterega športnika in rekreativca. Ob tem je prenovljeno tudi balinišče z ograjo in novo podlago. Na tenis igrišču je po odstranitvi dotrajanega tenisa izvedena priprava podlage za umetno travo, kar bi izvedli v letu 2022. Prepričani smo, da bo s to obnovo igranje tenisa ponovno zaživelo. Celotna investicija je bila v vrednosti 51.000 evrov, od tega smo na razpisu prejeli 23.000 evrov.

Pumptack poligon

Sanacije vodotokov

Poplave ob naraslih potokih so v zadnjih letih že večkrat prizadele tudi našo občino. Potoki, ki so očiščeni in kjer so odstranjene naplavine, imajo bistveno boljšo pretočnost, s tem je zmanjšano tudi njihovo razlivanje in možnost poplav. Direkcija za vode RS je v letu 2021 izvedla čiščenje potoka Trnava, to je na odseku med mostom v Partizanski ulici in mostom pri železnici. Ob čiščenju potoka se je po pripravljem projektu izvedel dvig desne brežine, ki preprečuje razlivanje potoka. Ob tem je izvedena še utrditev dela brežine v Splavnici, delno je povišan nasip ob potoku ob Oljarni. Občina je zagotovila dodatna sredstva za čiščenje struge potoka črnc, to je od Grab do mosta v Šolski ulici. S čiščenjem se je bistveno povečala pretočnost struge, ob tem je po projektu dvignjena leva stran brežine, ki delno preprečuje izlivanje potoka v naselju. Občina je prispevala 12.000 evrov, v letu 2022 se čiščenje Trnave kot tudi črnca po dogovoru z Direkcijo za vode nadaljuje. V poznem jesenskem času je Direkcija za vode RS zagotovila dodatna sredstva za vzdrževanje, iz katerih je očiščena struga potoka črnc od železnice do izliva v reko Dravo.

Projekt Drava Natura 2000 – Reka za prihodnost

Projekt, ki so ga uspešno pridobile tri občine ob Dravi, vključno z našo in nekaterimi drugimi partnerji, financiran pa je skoraj s 100% evropskimi sredstvi, se je pričel realizirati v tem letu. Naša občina je pridobila skoraj 500.000 evrov nepovratnih sredstev, v tem letu pa so se vršili odkupi zemljišč v in ob reki Dravi. Namen odkupa teh zemljišč je, da se ohranijo v naravnem stanju, kot so bila pred nekaj desetletji v območju reke Drave. Konkretnije to pomeni, da se zemljišča zatravijo ali pa se zasadijo z različnim gozdnim drevjem, ki je značilno za to območje. Odkup omenjenih zemljišč se je izvršil v višini okrog 300.000 evrov, nekaj zemljišč je še v fazi odkupa, zemljišča, ki pa niso v reki Dravi, pa so se zasadila z drevjem v pasovih. Zasajeno je okrog 4.000 raznih sadik drevja. Za zasaditev je bilo namenjenih 12.000 evrov. Med posajenimi pasovi drevja bo spomladi posejana trava, ki bo namenjena poznemu odkosu in spravilu. V letu 2022 in 2023 se iz tega projekta v naši občini izvede še vzpostavitev Interpretacijske točke in oprema za večnamensko pisarno v občinski stavbi.

IZ OBČINSKE STAVBE **LAS projekti**

Lokalna akcijska skupina Upravne enote Ormož – LAS UE Ormož je v obdobju med leti 2014–2021 imela na razpolago okrog 1,5 mio evrov, ki so bili razdeljeni med različne projekte preko razpisov. Občina Središče ob Dravi je bila z različnimi partnerji uspešna kar na nekaj razpisih. O nekaterih, ki so zaključeni, smo že pisali.

V projektu čebele in ptice so ob občini bili partnerji čebelarstvo Središče, OŠ Središče, DOPPS (Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije) in Občina Sveti Tomaž. Na Bregačah, kot pravimo območju severovzhodno od Središča, se je počistil zaraščeni del zemljišča, na katerem se je postavil učni čebelnjak z vso opremo za čebelarje in s čebeljimi panji, uredile so se sprehajalne potke, zasadilo se je različno drevje, na drevesa so namestili ptičje krmilnice. V tem projektu se je postavilo še 12 luči solarne javne razsvetljave, ki pokriva del Bercetove ulice in tudi območje proti Bregačam.

Učni čebelnjak

Za učni čebelnjak bo skrbelo čebelarstvo, ki vključuje tudi našo osnovno šolo, s tematiko čebel in čebelarjenja. Obenem bo ta urejeni plato sprehajalcem in ostalim zainteresiranim nudil miren kotiček v stiku z naravo. Vrednost projekta je bila 56.000 evrov, od tega je 85 % sredstev nepovratnih.

LAS Ob Dravi je bil razpis za LAS-e ob reki Dravi iz sredstev, ki so bila dodatno dodeljena LAS-om ob reki Dravi. V sklopu tega projekta je bilo več partnerjev,

Kolesarnica ob občinski stavbi

Občina Središče ob Dravi je na tem projektu uspešno prijavila nabavo kanujev z vso opremo in prikolico, postavila se je kolesarnica ob občinski stavbi, dobavljeni sta dve električni kolesi s pripadajočo opremo. Kolesa lahko najamejo občani brezplačno za svoje izlete s kolesom, kar pa se tiče uporabe kanujev, bomo morali papirno in pravno urediti upravljanje, usposabljanje in uradno najemanje, saj je tukaj potrebno zagotoviti varnost. Projekt bo tako zaključen v letu 2022. Vrednost celotnega projekta je bila nekaj čez 100.000 evrov, naša občina je pridobila okrog 25.000 evrov, od tega 85 % nepovratnih sredstev.

Ostale investicije

Izvedenih je bilo tudi nekaj manjših investicij, ki so bile sprejete v proračunu za leto 2021.

Za Športni park Trate in Športni park Stras so se v vrednosti okrog 10.000 evrov dobavila nova igrala in zunanja fitness naprava. Ker je dobava bila v mesecu decembru, se bo postavitve izvedla, ko bodo

Tenis igrišče Stras

vremenske razmere to dovoljevale. Vsekakor bodo igrala in fitness naprava dane v uporabo spomladi, ko bo vreme dovoljevalo tovrstne aktivnosti.

V Dravski ulici se je tehnično dogradila meteorna kanalizacija, ki je ob visokih vodostajih potoka Trnava bližnjim hišam predstavljala nevarnost zalivanja stanovanjskih objektov. Na trasi kanalizacije pred izlivom v potok Trnava je vgrajen večji revizijski jašek, v katerega so vgrajene potopne črpalke, ki ob višji vodostajih Trnave in zaprtemu iztoku iz kanalizacije to vodo s črpanjem pod pritiskom odvedejo v potok. Vrednost investicije je bila 8.000 evrov.

Iz t. i. stanovanjskega sklada, ki je namenjen za obnovo občinskih stanovanj, je izvedena celotna prenova občinskega stanovanja na Bregu 7. Stanovanje je bilo prazno, imeli smo zainteresiranega najemnika, stanje stanovanja pa je bilo zelo slabo, zato je bila potrebna celovita obnova. Obnova je zajemala prenovo stavbnega pohištva, elektro in vodovodnih inštalacij, ogrevanja, tlakov in podov ter obnovo zidov s končnim pleskanjem. Celotna obnova stanovanja je bila izvedena v višini 18.000 evrov.

Odkupi zemljišč, investicijska in druga dokumentacija

V letu 2021 je v sprejetem rebalansu proračuna bilo planiranih 70.000 evrov za odkupe zemljišč, kar je v celoti realizirano. Izvedli so se naslednji odkupi zemljišč: odkup kmetijskega zemljišča ob Športnem parku Trate, namenjenega za projekt Center narave v velikosti 1,5 ha (delno bo odkup izvršen še v letu 2022), odkup zemljišč po odmeri cest v naselju Godeninci, odkup zemljišča v Rekreativnem centru Godeninci in odkup dela zemljišča v PC Lipje za širitev stare dovozne ceste. Vsi odkupi so vezani na projekte, ki so se že izvedli, so v izvajanju ali jih pripravljamo za naslednje razpise.

Kar nekaj sredstev je bilo namenjenih za investicijsko dokumentacijo, prostorske postopke in odmere zemljišč. Brez ustrezne dokumentacije ni možno izvajati projektov, ustrezna dokumentacija pa je tudi obvezni del pri prijavi za del nepovratnih sredstev na razpisih. Izdelal se je projekt za gradbeno dovoljenje za Poslovno cono Lipje, Idejni projekt za atletske stezo v Športnem parku Trate, pričeli smo s postopkom

Občinskega prostorskega načrta (občani in občina so podali okrog 100 predlogov sprememb), pričeli postopek Ureditvenega načrta za Športni park Trate, saj je stari iz leta 2004, pridobljene so ponudbe in pogodba za Idejno zasnovo za projekt Center narave, z Občino Ormož smo podpisali pogodbo za skupno izdelavo tehnične dokumentacije za prenovo vodovoda Hum–Šalovci–Godeninci–Vodranci, izdelano je bilo nekaj dokumentacije za sanacijo vodotokov za protipoplavne ukrepe, izvedenih je bilo veliko geodetskih izmer (parcelacija v PC Lipje, odmera cest, zemljišča ob Dravi ...).

Realizacija na našeti dokumentaciji in odmerah je bila približno v višini 40.000 evrov, končna številka bo znana po zaključku leta, saj nekatere aktivnosti tečejo še v mesecu decembru, končale se bodo v letu 2022. Skupno smo pridobili okrog 500.00 evrov nepovratnih sredstev.

Seveda bomo s pripravo dokumentacije nadaljevali v letu 2022, še za kakšne nove projekte. Ta bo potrebna za prijavo na razpise t. i. 3. finančne perspektive za nepovratna EU-sredstva med letoma 2022 in 2027.

Jelka Zidarič Trstenjak, direktorica občinske uprave

Naša Drava – MEDLASOVSKI PROJEKT

DATUM ODOBRITEV

Projekt sodelovanja **NAŠA DRAVA** je bil LAS UE **ORMOŽ** odobren na 5. Javnem razpisu za Podukrep 19.3 Priprava in izvajanje dejavnosti sodelovanja lokalne akcijske skupine z odločbo dne 30. 6. 2020. Aktivnosti projekta so sofinancirane s sredstvi **Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP)**: Evropa investira v podeželje.

PARTNERSTVO OPERACIJE

V operacijo je aktivno vključenih 10 lokalnih akcijskih skupin (LAS), ki imajo pod svojim okriljem vključene še različne člane znotraj LAS.

LAS Bogastvo podeželja (Vodilni partner operacije sodelovanja LAS)

TOTI LAS

LAS Lastovica

LAS Ovtar Slovenskih goric

LAS Haloze

LAS Drava

LAS Mislinjske in Dravske doline

LAG MEDIMURSKI DOLI I BREGI (Hrvaška)

LAG DRAVA MURA (Hrvaška)

LAS UE Ormož

Vodilni partner LAS UE Ormož je JARA Ormož.

V projektu znotraj LAS UE Ormož sodelujejo še: Občina Ormož, Občina Sveti Tomaž, Občina Središče ob

Dravi, DOPPS, Javni zavod za kulturo, turizem in šport Ormož.

Vrednost celotnega projekta sodelovanja znaša **914.871,57 evrov**.

Višina nepovratne javne podpore za LAS UE Ormož znaša 99.444.11 evrov.

Trajanje operacije: od 1. 9. 2020 do 30. 10. 2022 v 2. fazah.

- Rok za prvi zahtevek: 30. 6. 2021.
- Rok za drugi zahtevek: 30. 9. 2022.

OPIS PROJEKTA SODELOVANJA

Reka Drava kot naravni biser povezuje štiri države in predstavlja pravi potencial povezovanja, združevanja različnih akterjev, ki ga je moč smiselno vključiti v različne oblike razvoja območja, od razvoja športno turistične in kulturne ponudbe na reki do naravovarstvenega turizma. Vsi ti potenciali omogočajo tudi nova delovna mesta, tako imenovana zelena delovna mesta.

Ker smo prepoznali potencial, ki ga reka ponuja, želimo v okviru operacije obogatiti dogajanje na in ob strugi reke Drave v sozvočju z naravovarstvenimi standardi. V okviru aktivnosti bomo predstavili možnosti za rekreacijo na in ob strugi reke, poskrbeli za izobraževanje za varno plovbo in odnos do narave, ne smemo niti pozabiti vsebin, ki so bogatile življenje ob Dravi v preteklosti, kot so izpiranje zlata, splavarjenje, glažutarstvo, gospodarstvo, zgodovina

čolnarjenja in pravic uporabe, rabe in prehoda čez reko Dravo ter podobne, v večini primerov že zamrle aktivnosti na in ob strugi reke. Eden od namenov skupne operacije je mednarodno povezovanje in sodelovanje, vzpostavitev trajnih uspešnih partnerstev, izmenjave znanj, implementacije le-teh na druga območja, ogledov dobrih praks, teambuildinga partnerstva in vzpostavitev skupnega športno-naravovarstvenega programa, ki ima potencial v razvoju novih delovnih mest v prihodnosti. Za potrebe odličnega, raznolikega športno-rekreacijskega produkta je potrebno na slovenski strani zagotoviti osnovno športno infrastrukturo. Vzpostaviti želimo koledar športnih dogodkov, nabaviti in urediti športno infrastrukturo in opremo, izvesti vrsto predstavitev animacijskih tematskih dogodkov, pripraviti foto vsebine, predstaviti in izvesti športne aktivnosti za ranljive skupine, študijske ture in dogodke, tudi za novinarje in tour operaterje.

Operacija predstavlja inovativen celosten pristop k predstavitvi naše naravne in kulturne dediščine, ki se aktivno prepleta z rekreacijo in gibanjem v naravi. Kot končen rezultat operacije se predvideva koledar prireditev na in ob strugi reke, oživitve oz. nadgradnja vsaj treh vsebinskih aktivnosti na reki, vzpostavitev programa razvoja športno-naravovarstvenih aktivnosti, priprava promocijskih materialov, tiskovin, predstavitev ponudbe na in ob reki Dravi tudi na spletnem portalu in digitalna promocija v času trajanja operacije ter priprava pravnih podlag (idejne zasnove, projektne dokumentacije) za vzpostavitev mreže vstopno-izstopnih mest na strugi, prehoda čez strugo ter skrb za omejitve razvoja tujerodnih invazivk ter podlago za razvoj e-mobilnosti ob reki Dravi in dolgoročno vzpostavitev sistema izposoje e-koles ob Dravi, kar uporabniku omogoči lažje planiranje in premikanje vzdolž Drave.

CILJI OPERACIJE:

- razvoj skupnega naravovarstvenega turistično-športnega produkta in 5-zvezdičnega doživetja,
- zmanjšanje razraščanja tujerodnih invazivk, odstranjevanje ambrozije in drugih alergenih rastlin,
- vzpostavitev rezervacijskega sistema – Aplikacija Drava bike,
- nakup opreme za izvajanje organiziranih spustov po Dravi,
- obnova čigre – turistične ladjice – in nakup opreme za izvajanje avdio vodenih ogledov naravnih vrednot po Dravi,
- vzpostavitev pogojev za nastanek sistema izposoje e-koles vzdolž Drave,
- razvoj in implementacija doživljajskih vsebin na in ob Dravi in
- vzpostavitev trajnostnega poenotenega sistema upravljanja z Dravo kot naravnim virom.

REZULTATI OPERACIJE IN KORISTI ZA OBMOČJE:

1. razvit modul trajnostno naravnane oživitve struge reke Drave,
2. razvit turistično-športno-naravoslovni produkt,
3. oblikovan e-vodnik po reki Dravi – narava, izobraževanje, šport, zgodovina, prireditve,
4. izdelana idejna zasnova za vzpostavitev vstopno-izstopnih mest na reki Dravi in pritokih,
5. pripravljen koledar prireditev na in ob Dravi in
6. vzpostavljena športno-turistična infrastruktura.

Jankica Munda

Zlati maturanti v Občini Središče ob Dravi

Šolanje v kriznih časih predstavlja velik izziv za vse šolarje, posebej za dijake zaključnih letnikov, vendar so dokazali, da se z voljo in s trudom zmore doseči zastavljene cilje. Jeseni je tako župan Občine Središče ob Dravi Jurij Borko v občinski stavbi sprejel kar tri zlate maturante, ki prihajajo iz naše občine, to so bili Vid Munda, Lan Patrick Pal in Špela Borko.

Vid Munda, nekdanji gimnazijec ormoške gimnazije, je sedaj študent 2. letnika medicinske fakultete v Mariboru. Kot je dejal, se za smer specializacije še ni odločil, malce v šali, malce pa zares, pa dodal, da se morda kot zdravnik splošne medicine vrne v domači kraj in prevzame delo v tukajšnji zdravstveni ambulanti. Lan Patrick Pal svojo izobraževalno pot po ljutomerski gimnaziji nadaljuje na ljubljanski fakulteti za kemijo.

Povedal je, da je še pred letom razmišljal o vpisu na medicinsko fakulteto, a je prevladala ljubezen do kemije.

Špela Borko je zaključila šolanje na Šoli za ekonomijo, turizem in kmetijstvo Ptuj. Pohvali se lahko z nazivom naj dijakinje štiriletnega izobraževalnega programa Šolskega centra Ptuj. Kaj natančno bi želela delati po končanem študiju, še ne ve, zanima pa jo menedžment.

Župan je zlatim maturantom čestital in jim ob tej priložnosti izročil priložnostna darila. Tudi sam je povedal, da je ponosen na njih ter jim zaželel veliko uspeha pri nadaljnjem študiju z željo, da se po končanem študiju vrnejo v domače okolje.

Čestitamo novorojenčkom in njihovim staršem!

Novorojenci 2021*

Neža Klobučarič
Nelly Arnuš
Sofia Jurjaševič
Gabrijela Gojkovič
Lana Žganec
Olivia Ochanya Oduh
Larisa Tomažič
Luna Ciglar

Jan Podgorelec
Noel Štampar
Tim Glica
Luka Dogša
Jakob Antolič
Gal Marčec

Župan in Občinska uprava Občine
Središče ob Dravi

*Po podatkih, ki jih ima Občina Središče ob Dravi do dne 10. 12. 2021.

Čestitke ob dnevu samostojnosti in enotnosti, ko se spominjamo plebiscitarne odločitve za samostojno in neodvisno Slovenijo.

VESNA ŽERJAV, dopolnilna dejavnost
na kmetiji

031 899 007

DOBRO. DOMAČE.

Vse dobro v 2022!

Vrtnine Kranjčec

Vesel božič in srečno
ter zdravo 2022

GODENINCI

Prodaja sveže zelenjave

Tel: 031 399 103
Fax: 02/719 12 00
e-mail: vrtninekranjec@gmail.com

Zaščitimo se s cepljenjem!

Epidemija covid-19 v tem času dosega vrhunec v Evropi in znova postaja glavni vzrok smrti. Skupno je covid-19 v Evropi do sedaj terjal 1,5 milijona življenj.

Svetovna zdravstvena organizacija (SZO) in Evropski center za preprečevanje in obvladovanje bolezni (ECDC) sta uvrstila novo različico SARS-Cov-2 – B.1.1.529 na seznam variant, ki predstavljajo večjo zaskrbljenost. Za omejitev širjenja okužb z različico omikron je še bolj pomembno, da upoštevamo zaščitne ukrepe.

Pomembno je še bolj dosledno upoštevanje in izvajanje preventivnih nefarmakoloških ukrepov, kot so upoštevanje razdalje, pravilna nošnja mask, razkuževanje rok in prezračevanje notranjih prostorov. Cepljenje še vedno ostaja najpomembnejši javnozdravstveni ukrep v trenutni pandemski situaciji, saj lahko omili morebiten potek okužbe ali bolezni, zmanjša tveganje za resnejše zaplete ter hospitalizacijo obolelih in število umrlih.

V Sloveniji so trenutno dostopna štiri cepiva proti covid-19:

- mRNA cepivi: Comirnaty (Pfizer/BioNTech), Spikevax (Moderna);
- vektorski cepivi: Vaxzevria (AstraZeneca) in Janssen (Johnson&Johnson).

Cepljenje s cepivom Janssen je začasno ustavljeno.

Cepivi Comirnaty (Pfizer/BioNTech) in Spikevax (Moderna) sta za osnovno cepljenje registrirani za osebe, stare 12 let in več, ostali dve cepivi sta registrirani za uporabo pri odraslih, starih 18 let in več. Za cepivi Comirnaty in Spikevax je odobrena uporaba tudi za 3. dodatni odmerek za imunsko oslabiljene osebe, stare 12 let in več, pa tudi za 3. poživitveni odmerek za osebe, stare 18 let in več.

Zaradi boljše učinkovitosti in manj resnih zapletov pri cepivih mRNA v primerjavi z vektorskimi cepivi, je **priporočljiva uporaba cepiv mRNA**; vektorska cepiva se lahko uporabijo le na izrecno željo osebe, ki se cepi (ob tem je treba osebo opozoriti na možnost neželenih učinkov) ali v primeru, ko je uporaba cepiva mRNA kontraindicirana.

Osnovno cepljenje

Osnovno cepljenje se le pri cepivu Janssen (Johnson&Johnson) opravi z enim odmerkom, pri ostalih cepivih pa z dvema odmerkoma. Priporočen presledok med odmerkoma je pri cepivu Comirnaty (Pfizer/BioNTech) tri tedne, pri cepivu Spikevax (Moderna) štiri tedne, pri cepivu Vaxzevria (AstraZeneca) pa 4–12 tednov. Če ni možno upoštevati priporočenih presledkov in je presledok daljši, se

cepljenje z drugim odmerkom opravi ob prvi priložnosti.

Poživitveni odmerek je odmerek, ki ga oseba prejme po zaključeni osnovni shemi cepljenja za poživitev in podaljšanje zaščite po osnovnem cepljenju.

Posebej je priporočljiv za:

- oskrbovance DSO in drugih socialno varstvenih zavodov (SVZ),
- osebe, stare 50 let in več in posebej ranljive kronične bolnike* ne glede na starost,
- družinske člane imunsko oslabiljenih oseb,
- osebe z večjo poklicno izpostavljenostjo,
- osebe, ki so osnovno cepljenje opravile z vektorskimi cepivi.

Priporočljiv je tudi za vse ostale osebe, stare 18 let in več.

Osebe, ki so dokazano prebolele covid-19 in so bile polno cepljene, poživitvenega odmerka ne potrebujejo (če polno cepljen prebolevnik, kljub temu želi prejeti poživitveni odmerek, se ga lahko cepi).

Priporočen presledok med osnovnim cepljenjem, ki je bilo opravljeno s cepivi mRNA ali kot »mešana shema« (Vaxzevria in mRNA cepivo), in poživitvenim odmerkom, je vsaj 6 mesecev. Glede na trenutno epidemiološko situacijo je poživitveni odmerek za osebe, ki so osnovno cepljenje opravile z vektorskimi cepivi (ali v tujini z drugimi cepivi, odobrenimi s strani SZO), priporočljiv s presledkom vsaj dveh mesecev po osnovnem cepljenju.

Za poživitveni odmerek se praviloma uporabi cepivo mRNA:

- Comirnaty (Pfizer/BioNTech) – poln odmerek;
- Spikevax (Moderna) – polovičen odmerek (0,25 ml, 50 mcg); le za osebe, starejše od 30 let.

V primeru, ko je uporaba cepiva mRNA kontraindicirana, se uporabi vektorsko cepivo.

Cepljenje oseb, ki so prebolele covid-19

Strokovno stališče je, da za zaščito **oseb, ki so v zadnjih 9 mesecih dokazano prebolele covid-19** (izvid o pozitivnem PCR-testu), zadostuje en odmerek cepiva proti covidu-19 (če oseba želi, lahko prejme tudi polno cepljenje v skladu s SmPC). V takih primerih prebolevnik velja za zaščitene takoj po cepljenju. Če je minilo več kot 9 mesecev od začetka bolezni in prebolevnik še ni bil cepljen, prejme polno cepljenje.

Odlok o načinu izpolnjevanja pogoja PCT zaenkrat omogoča izdajo ustreznega digitalnega covid potrdila (DCP) le prebolevnikom, ki so bili z enim odmerkom cepljeni največ do 180 dni od pozitivnega PCR testa; če je minilo več kot 180 dni, morajo za pridobitev DCP prejeti dva odmerka cepiva z dvo-odmerno shemo.

Imunsko oslABLJENE osebe in varovanci v DSO, ki so preboleli covid-19, prejmejo polno cepljenje.

Osebe, ki so dokazano zbolele za covid-19 po cepljenju s prvim odmerkom, naj prejmejo drugi odmerek do 9 mesecev po začetku bolezni.

Cepljenje mladostnikov

Cepljenje proti covidu-19 je priporočljivo za mladostnike, stare 12 let in več. Lahko se izvaja v cepilnih centrih na enak način kot cepljenje odraslih.

Obveščamo vse zainteresirane posameznike, ki bi se želeli cepiti proti covidu-19 in sezonski gripi, da lahko to brez predhodnega naročanja opravite:

ob ponedeljkih med 13. in 17. uro
v prostorih ambulante družinske medicine v
Svetem Tomažu

(Medgeneracijski center Sv. Tomaž,
Sv. Tomaž 11 b, 2285 Sv. Tomaž);

ob torkih med 8. in 12. uro,
ob sredah med 13. in 17. uro,
ob četrtek med 8. in 12. uro

v prostorih splošnih ambulant v **Ormožu**
(Zdravstveni dom Ormož,
Ulica dr. Hrovata 4, 2270 Ormož);

ob petkih med 8. in 12. uro
v prostorih ambulante družinske medicine v
Središču ob Dravi
(Zdravstvena postaja Središče,
Slovenska c. 44, 2277 Središče ob Dravi).

Za cepljenje proti covid-19 je trenutno na izbiro cepivo Pfizer/BionTech (Comirnaty). Vektorsko cepivo AstraZeneca se lahko uporabi le na izrecno željo osebe, ki se cepi.

Na cepljenje pridite zdravi. S seboj prinesite kartico zdravstvenega zavarovanja.

Za vse informacije glede cepljenja smo vam na voljo na:

- tel. številki: 051627906 ali
- e-pošti: narocanje@zd-ormoz.si.

Glede privolitve velja enako kot pri drugih cepljenjih: pri otrocih, mlajših od 15 let, je za cepljenje potrebna privolitev staršev, zato je pri cepljenju potrebno spremstvo staršev/skrbnikov ali pisna privolitev staršev/skrbnikov. Pri otrocih, starih 15 let in več, privolitev staršev ni potrebna.

Sočasno cepljenje proti covidu-19 in gripi

Cepljenje proti gripi in cepljenje proti covidu-19 se lahko opravi sočasno ali s kakršnimkoli presledkom.

Brigita Novak, dipl. med. ses., Zdravstveni dom Ormož

Predstavitev Centra za duševno zdravje odraslih v Zdravstvenem domu Ormož

Dobro duševno zdravje opredeljujemo kot pozitiven odnos do sebe in drugih, kot uspešno soočanje z izzivi, pozitivno samopodobo, visoko samospoštovanje. Duševno zdravje opredeljujemo tudi s prisotnostjo občutka moči, optimizma in s sposobnostjo soočanja s težavami. Duševno zdravje je eden od temeljnih stebrov zdravja in blagostanja vsakega posameznika in njegovih bližnjih in je rezultat vpliva različnih dejavnikov na ravni posameznika, skupnosti, okolja in družbe, ki zdravje krepijo in varujejo ali ogrožajo.

Med dejavnike tveganja za duševne težave spadajo spol, starost, dednost, osebnostne značilnosti, življenjski slog, sem pa spadajo tudi stresne okoliščine v zgodnjem otroštvu ter drugi dejavniki okolja. Najpomembnejši med njimi so revščina, socialna izključenost, diskriminacija, osamljenost ter prikrajšanost starejših in nepravilna neenakost, pa tudi hiter način življenja in velika pričakovanja od posameznika. Med pomembne varovalne dejavnike duševnega zdravja pa štejemo ekonomsko in socialno

varnost, podporno socialno mrežo in varno družinsko okolje, dobro telesno zdravje, socialne veščine in učinkovite načine spoprijemanja s težavami.

V današnjem času še vedno beležimo visoko stopnjo stigmatizacije ob posameznikovi potrebi po obisku strokovnjaka s področja duševnega zdravja. Stigmatizacija prihaja od posameznika, ki pomoč potrebuje in iz okolice, v kateri živi in deluje. Prav zaradi tega je pomembno, da se je skrb za duševno zdravje prenesla na primarno raven zdravstvene dejavnosti (to so Zdravstveni domovi) in je lažje dostopna vsem in vsakemu, ki potrebuje takšno obliko pomoči.

Ob vse širšem delovanju in prepoznavnosti Centrov za duševno zdravje z upanjem pričakujemo vse manjšo stopnjo stigmatizacije in diskriminacije posameznikov, ki so zboleli ali pa samo prehodno, v nekem obdobju življenja, potrebujejo naše obravnave. Ustanovljeni so bili predvsem z namenom zmanjšanja neenakosti in razlik v obravnavi težav v duševnem zdravju med različnimi skupinami. Določen delež prebivalstva, ki je že tako ranljiv, namreč ni imel dostopa do tovrstne obravnave. Centri za duševno zdravje ne delujejo namesto psihiatričnih bolnišnic – te še vedno potrebujemo za obravnavo pacientov s hudimi težavami na področju duševnega zdravja, česar se posamezniki, ki smo bili zaposleni v njih, dobro zavedamo.

Od oktobra 2019 naprej deluje v Zdravstvenem domu Ormož **Center za duševno zdravje odraslih (CDZO)**. Povezuje obstoječe in dodaja nujno potrebne nove strukture v celotno področje promocije, preventive, zdravljenja in rehabilitacije. Delujemo v regionalni mreži, ki zajema področje vseh ormoških, ljutomerskih in lendavskih občin. Nudimo obravnavo različnih strokovnjakov posamezniku od dopolnjenega 18. leta starosti dalje ter tudi njegovi družini, v kolikor je le-to potrebno.

Smo tim različnih strokovnjakov – psihiatrinji, psihologinje, socialni delavki, delovna terapevtka in

medicinske sestre, torej posameznika obravnavamo celotno in glede na njegove potrebe. V obravnavo lahko posameznik vstopi na pobudo osebnega zdravnika, patronažne službe, centra za socialno delo, bolnišnice, delodajalca, na pobudo svojca ali samoiniciativno. Za obravnavo pri nas napotnica ni potrebna, ampak je posameznik po uvodnem (lahko telefonskem) razgovoru nadalje usmerjen k strokovnjaku, ki ga potrebuje. V sklopu Centra delujejo različne ambulante, kar pomeni, da obravnava poteka v prostorih Zdravstvenega doma Ormož, kadar pa določimo skupnostno obravnavo, pa naš tim posameznika obiskuje na njegovem domu. Skupaj z njim in njegovimi sorodniki, če jih ima, naredimo načrt obravnave. Naše storitve se lahko v celoti koristijo pod okriljem osnovnega in dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja, posameznik se mora le strinjati z vključitvijo v našo obravnavo. Pri našem delovanju se povezujemo z različnimi službami, ki delujejo v našem okolju in širše, ter s tem krepimo mrežo služb, da je obravnava posameznika celotno naravnana, kakovostna in učinkovita.

Če hočemo v življenju užiti vsaj malo miru, zadovoljstva in ljubezni, moramo najprej spoznati samega sebe. S spoznavanjem sebe človek odkriva vzroke in tudi posledice svojih dejanj. Težko je v življenju kaj popraviti ali spremeniti, če ne poznamo razloga, zakaj se nam je nekaj pripetilo. Če ne najdete poti do sebe sami, se lahko vedno obrnete po pomoč k našim strokovnjakom in bomo skupaj poskusili poiskati tisto pravo pot, ki vas bo vodila do zadovoljnega, mirnejšega življenja.

CENTER ZA DUŠEVNO ZDRAVJE ODRASLIH

tel. 02 741 07 10 in
02 741 09 00

Ulica dr. Hrovata 4, 2270 Ormož

e-pošta: cdzo@zd-ormoz.si

faks: 02 741 09 99

OBVESTILA UREDNIŠKEGA ODBORA

Splošne informacije glede prispevkov

Vabljeni, da svoje prispevke (članke in slikovno gradivo), rešitve križank in nagradnih vprašanj pošljete na naslov: Uredniški odbor Sredice, Občina Središče ob Dravi, Trg talcev 4, 2277 Središče ob Dravi ali v elektronski obliki na: urednistvo.sredica@gmail.com, lahko pa jih oddate v sprejemni pisarni Občine Središče ob Dravi. Uredniški odbor si pridržuje pravico do izbire prispevkov, ki bodo objavljeni v glasilu, ter do spremembe naslovov in krajsanja prispevkov, skladno s prostorskimi možnostmi in uredniško politiko.

Prihodnja številka bo izšla predvidoma ob koncu meseca marca 2022. Rok za oddajo prispevkov za naslednjo številko glasila je 10. marec 2022.

Glasilo Sredica izhaja 4-krat letno in ga prejmejo brezplačno vsa gospodinjstva v Občini Središče ob Dravi. Občinsko glasilo raznaša Pošta Slovenije. Glasilo je na voljo tudi v prostorih Občine Središče ob Dravi ter v elektronski obliki na internetni strani: <http://www.sredisce-ob-dravi.si>. Izdajatelj: Občina Središče ob Dravi.

Odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode na območju Občine Središče ob Dravi

Glede na podatke o onesnaženju površinskih tekočih, stoječih in podzemnih voda se na območju Občine Središče ob Dravi in drugih delov Slovenije vse bolj izkazuje, da predstavljajo komunalne odpadne vode iz naselij in ostalih virov velik delež vsega onesnaženja voda, kar povratno vpliva na stanje pitne vode ter bivalne, zdravstvene, reprodukcijske in splošno življenjske razmere za vsa živa bitja, kakor tudi na pogoje za marsikatero gospodarsko dejavnost.

Voda je danes najdragocenejši dar narave. Pitne vode je na Zemlji vse manj, zato je potrebno le-to maksimalno varovati in preprečevati onesnaženje. Podzemna voda vsekakor predstavlja največjo naravno danost tega območja.

Na območju Občine Središče ob Dravi je za naselja Obrež, Grabe in Središče ob Dravi zgrajeno ločeno kanalizacijsko omrežje, ki je zaključeno z biološko čistino napravo, kar lahko predstavlja šolski primer, kako se lotiti načrtovanja, projektiranja in izvedbe ter kako projekt uspešno zaključiti z očiščeno komunalno odpadno vodo, ki nima slabega oziroma negativnega vpliva na okolje. Pred 10 leti je Občina Središče ob Dravi bila slabo razvita na področju odvajanja in čiščenja, po končanju projekta izvedbe ločenega kanalizacijskega omrežja v letu 2015 pa le-ta spada med razvitejša območja v Sloveniji.

MALE ČISTILNE NAPRAVE, KJER NI MOŽNA PRIKLJUČITEV NA JAVNO KANALIZACIJO

Za stanovanjske objekte, kjer ni možna priključitev na javno kanalizacijsko omrežje, predvsem za naselji Šalovci in Godenci, je do **31. 12. 2021** potrebno zgraditi male biološke čistilne naprave. Ta zgoraj omenjeni skrajni rok predpisuje Uredba o odvajanju in čiščenju komunalnih voda. Za to investicijo so odgovorni lastniki objektov. Zakonodaja pa pozna tudi dve izjemi:

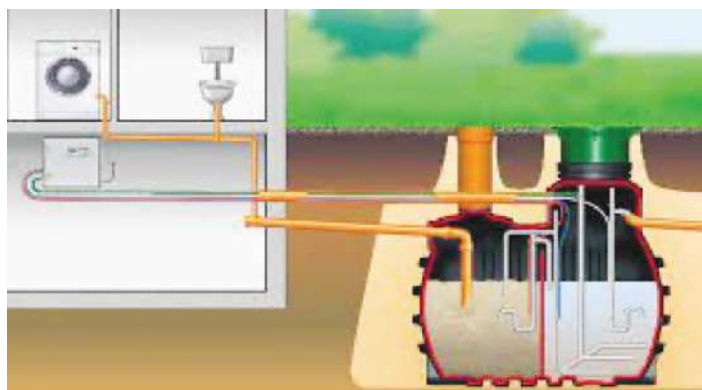
1. če se na objektu nič gradbeno ne spreminja (rekonstrukcija objekta, za katerega je potrebno dovoljenje pristojnih institucij), se lahko obstoječo greznico uporablja tudi po letu 2021;
2. gospodinjstvo uporabi možnost prečrpanja vsebine greznice v nepretočno vodotesno jamo za gnojnico iz svoje kmetije – ko se vsebina greznice prečrpa v za kmetijstvo namenjeno vodotesno gnojno jamo, mora ta vsebina biti najmanj 6 mesecev v tej jami zaradi stabilizacije bakterij.

Glede na dejstvo, da imamo v Komunalnem podjetju Ormož, d. o. o., praktične izkušnje tako z biološkimi čistilnimi napravami kot rastlinskimi čistilnimi napravami, ponujamo izvedbo malih komunalnih čistilnih naprav za območja, kjer ne bo javne

kanalizacije, to je v naseljih, kjer živi manj kot 10 prebivalcev na hektar.

Investicija v malo biološko čistilno napravo zajema naslednja dela: izkop gradbene jame, vgradnjo biološke čistilne naprave, priklop na hišni odtok odpadne vode, priključitev na električno omrežje, zasip, polnjeje, zunanja ureditvena dela. Ne glede na to, kdo je izvajalec izvedbe male biološke čistilne naprave, je **treba približno 2 meseseca po izvedbi in poskusnem obratovanju naročiti izvedbo analiz iztoka iz MKČN pri pooblašteni instituciji**. Storitve izvedbe analiz ponuja NLZOH iz Maribora in IKEMA, d. o. o., s Ptuja ali druge institucije s pooblastilom.

Ko investitor dobi analizni izvid, ki je ustrezen, pomeni, da iztok iz ČN ustreza zakonodaji, zato pokliče Komunalno podjetje Ormož, d. o. o., ki opravi prevzem in pregled dokumentacije, ki je osnova za znižanje okoljske dajatve.

Shematski prikaz izvedbe MKČN

V primeru izvedene male čistilne naprave ali rastlinske čistilne naprave se investitorju zniža okoljska dajatev za onesnaževanje okolja po vsakem kubičnem metru vode, in sicer se zniža z 0,528 eur/m³ vode na 0,0528 eur/m³ vode. **Investicija v MKČN torej dolgoročno znižuje stroške investitorjem in znižuje obremenitve okolja, hkrati pa je zakonsko obvezna.**

Varujmo okolje za nas in za naše zanamce, v Komunalnem podjetju Ormož pa pomagamo pri odprtih vprašanih in realizaciji komunalnih storitev.

Kontaktna oseba je Ludvik Hriberšek, vodja ravnanja z odpadki in odpadnimi vodami (tel.: 02 741 06 47, e-naslov: odpadki@kp-ormoz.si).

Mag. Danijela Kocuvan, Regionalna razvojna agencija za Podravje – Maribor

Zasaditev mejic v Občini Središče ob Dravi, Občini Starše in v Naravnem rezervatu Ormoške lagune

V novembru 2021 smo v sklopu projekta zaDravo na območju Občine Središče ob Dravi, Občine Starše in v Naravnem rezervatu Ormoške lagune pričeli z zasaditvijo mejic. Mejice so ozki pasovi lesne vegetacije, v najširšem smislu vse linijske strukture grmovja ali dreves, ki jih pri tleh obrašča bolj ali manj bogat sloj zelišč. Mejice so bile nekoč nepogrešljiv del kmetijske krajine Dravskega in Ptujkega polja. V ekstenzivnem kmetijstvu so imele mejice pomembno vlogo kot protivetrna zaščita, saj so preprečevale odnašanje plodne zemlje s polj, drevesa v mejici so zaradi transpiracije (izhlapevanja vode iz listov) imela vlogo uravnavanja vlage v zemlji, mejice pa so s senčenjem tudi ščitile kulturne rastline pred celodnevno pripeko in kot slednje – ljudje so si z redčenjem mejic priskrbeli drva za ogrevanje čez zimo.

Poleg koristi za ljudi mejice prispevajo k biotski pestrosti kmetijske krajine in so ključen habitat za številne vrste organizmov. Pticam nudijo primerno mesto za gnezdenje, kritje pred plenilci, semena in plodovi pa so tudi bogat vir hrane. Za rjavega srakoperja (*L. collurio*) predstavljajo v projektu zaDravo zasajene nove površine mejic povečan prehranjevalni in gnezditveni habitat, ki bo prav gotovo pozitivno vplival na ohranjenost te vrste ptice.

V kmetijski krajini so zaradi intenzivnega kmetovanja izginili številni cvetoči travniki in z njimi se je zmanjšalo tudi število opraševalcev. Cvetovi novo zasajenih mejic bodo v spomladanskih dneh ponujali opraševalcem pelod in sladki nektar ter tako vsaj malo prispevali k izboljšanju stanja opraševalcev v kmetijski krajini.

Rjavi srakoper

Ivanjska ptičica

Foto: Dominik Bombek

Dodatne informacije:

Dominik Bombek (telefon: 051 631 500, elektronska pošta: dominik.bombek@rra-podravje.si).

Greenpeace Slovenija

GREENPEACE

Stvari, ki jih lahko naredite za zaščito planeta

1. ODRECITE SE PLASTIKI ZA ENKRATNO UPORABO

Za nakupovanje verjetno že uporabljate lastno vrečko za večkratno uporabo, imate svojo steklenico za vodo in svojo pijačo naročate brez slamice. Vsak tak posamezen ukrep je zelo pomemben, vendar pa imamo brez odgovornih odločitev podjetij in stroge zakonodaje le malo možnosti, da se rešimo težav s plastiko. Skupaj smo že uspeli doseči številne omejitve. Zdaj pa je čas, da se osredotočimo še na preostalo plastiko za enkratno uporabo, ki vse bolj onesnažuje naše reke, gozdove in parke. Zahtevajmo, da največji svetovni onesnaževalci s plastiko investirajo v izdelke za večkratno uporabo.

2. UPORABLJAJTE JAVNI PREVOZ

Predstavljajte si, kaj bi se zgodilo, če bi vsi, ki trenutno uporabljajo javni prevoz, presedlali na avtomobile – ceste bi bile preobremenjene in nastal bi popoln kaos. Kako pa bi bil videti promet, če bi še več ljudi pustilo svoje avtomobile doma in namesto z njimi potovalo z vlaki, avtobusi, s podzemno železnico in tramvaji? Z vidika prostora in energije je javni prevoz

Zasaditev mejic

Foto: Jelka Zidarč Trstenjak

najučinkovitejši način za potovanje milijonov ljudi od točke A do točke B. Poleg tega je dobro razvit prometni sistem tudi nekakšno socialno varovalo za ljudi z nižjimi prihodki, saj jim ni treba kupovati in vzdrževati lastnih avtomobilov, zato uporabljajte javni prevoz, kjer je to mogoče.

3. ZMANJŠAJTE PORABO – MANJ JE VEČ

Sistem, ki temelji na iluziji neomejene rasti, našo družbo stalno žene v prekomerno potrošnjo, ki jo spremljata potratna raba surovin in virov ter onesnaževanje. Prizadevajte si postati vse bolj ozaveščen potrošnik oziroma potrošnica. Kako? Vzemimo za primer kos oblačila. Preden si kupite nove kratke hlače, razmislite, ali si jih morda lahko sešijete sami, ali lahko kupite rabljene, popravite stare ali jih zamenjate z nekom drugim? Morda pa boste celo ugotovili, da jih pravzaprav sploh ne potrebujete.

4. KOLESARITE, HODITE PEŠ

Več kot četrtino vseh izpustov toplogrednih plinov v EU povzroči sektor prometa – in pri tem niti niso upoštevane emisije iz proizvodnje bencina in plinskega olja, ki poganjata avtomobilske motorje. Vozila, ki jih poganjajo motorji z notranjim izgorevanjem, onesnažujejo zrak v mestih, onesnažen zrak škodljivo vpliva na zdravje ljudi, to pa posledično prispeva k večji izpostavljenosti različnim virusom. Če lahko, se namesto avtomobila odločite za kolo, na krajše razdalje pa se odpravite peš ali s skirojem. Če pa se že odločite, da greste z avtom, si izberite eno izmed storitev skupne rabe avtomobilov, ki ponuja električna vozila.

5. UŽIVAJTE MANJ MESA

Uživajte manj mesa in mlečnih izdelkov iz industrijskega kmetijstva. Namesto tega poskusite živila rastlinskega izvora (vegetarijanski hamburger namesto mesni). Če že jeste ali pijete izdelke živalskega izvora, poskusite poiskati takšne, ki izvirajo lokalno in iz proste reje. Industrijska proizvodnja mesa je eden glavnih motorjev krčenja gozdov na svetu; živinoreja, zlasti govedoreja, pa tudi znatno prispeva k izpustom toplogrednih plinov.

6. UŽIVAJTE EKOLOŠKO PRIDELANO HRANO

To, kar jemo, ne vpliva samo na naše zdravje, ampak tudi na okolje. Danes večina naše hrane prihaja iz množične proizvodnje, kjer uporabljajo nešteto kemikalij in strupenih snovi ter z njimi uničujejo zdrav

ekosistem tal, zmanjšujejo število oprashačevalcev in onesnažujejo vodo. Kmetijstvo je velik dejavnik podnebnih sprememb, krčenja gozdov ter izumiranja vrst organizmov. Uživajte hrano, pridelano na lokalnih ekoloških kmetijah, ki delujejo v sožitju z naravo, in poskusite jesti večinoma sezonsko sadje in zelenjavo.

7. VRTNARITE IN PREŽIVLJAJTE ČAS V NARAVI

Če varujemo naravo, bo ta tudi varovala nas. Vendar pa moramo najprej spoznati njene čudovite ekosisteme. Veliko časa preživite v naravi, preučujte drevesa, žuželke in ptice. Več kot se boste naučili o pogosto precej presenetljivih medsebojnih povezavah med živimi organizmi, bolj si boste želeli preprečiti majhnim skupinam ljudi, da monopolizirajo ali uničijo te neprecenljive sisteme.

BODITE GLASNI

8. PODPRITE PETICIJE

Skupaj se moramo zavzeti za zaščito naših ekosistemov. Lobistične skupine, ki zgolj zaradi dobička uničujejo naš planet, so zelo močne, toda lahko jih pomagata ustaviti. Dodajte svoj podpis našim peticijam, pokažite na široko podporo ljudi ter preprečite razbijanje ekosistemov s cestami, zalivanje obrežij rek in jezer z betonom, sekanje starodavnih gozdov ter uporabo ogromnih količin strupenih kemikalij v kmetijstvu.

9. PIŠITE PODJETJEM

Podjetja rada pokažejo, kako so zamenjala plastično embalažo z reciklirano ali kako so na strehe svojih pisarn namestila sončne celice. Vendar pa se za atraktivno tržno fasado pogosto še naprej odvijajo škodljive prakse. Podjetja za proizvodnjo pijač še naprej preplavljajo planet s plastenkami za enkratno uporabo, naftna podjetja načrtujejo nove vrtnice, police supermarketov pa so natrpane z izdelki, katerih proizvodnja nekje na svetu povzroča krčenje gozdov. Kot posamezniki lahko od podjetij zahtevamo, da sprejmejo resnično ambiciozne zaveze. Pokličite jih, pišite jim ali stopite v stik z njimi po družbenih omrežjih, da bodo spoznala, kako zelo pomembna je njihovim potrošnikom zaščita okolja.

10. POSTANITE (AKTIVNI) DEL (LOKALNE) SKUPNOSTI

Pomembno je, da nas je veliko in da zahtevamo takojšnje in učinkovite ukrepe. Pridružite se podnebnim

gibanjem. Na ta način se boste pridružili skupini podobno mislečih ljudi in skupaj boste lahko od politikov in podjetij zahtevali ukrepanje. Če opazite degradacijo okolja, razširite glas o tem na lokalni ravni ter vzpostavite skupnost, ki se bo s skupnimi močmi borila za zaščito lokalnega okolja. Smiselno je tudi obvestiti občino in lokalne oblasti. Za strokovno pomoč se obrnite na lokalne okoljske organizacije, za obveščanje javnosti in medijev o določenem vprašanju pa so koristna tudi družbena omrežja.

GREENPEACE

Letošnje leto je bilo za nas tudi nekaj prav posebnega. V septembru smo namreč obeležili 50. obletnico našega delovanja. Pet desetletij okoljskega aktivizma je za nami. Aktivizma, ki se je začel 15. septembra 1971, ko je skupina 12 aktivistov z majhno ladjo odplula iz Vancouvra v Kanadi proti otoku Amchitka ob obali Aljaske z namenom zaustaviti jedrsko testiranje, ki ga je tam izvajala takratna ameriška vlada. Pol stoletja je tako za nami in kdo ve, kaj prinaša naslednja polovica. Zagotovo vemo le, da je sedanje desetletje odločilno, da nam segrevanje planeta ne uide izpod nadzora. **Kar (ne) bomo storili v tem desetletju, bo zaznamovalo prihodnost našega planeta in nas vseh.**

GREENPEACE

Nevenka Korpič, Pokrajinski muzej Ptuj – Ormož

Naslednik Dravskega Sokola – Društvo za telesno vzgojo Partizan Središče ob Dravi

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)

Društvo za telesno vzgojo Partizan Središče ob Dravi je naslednik (središkega) Dravskega Sokola. TVD Partizan Središče ob Dravi je bilo poleg TVD Partizan Ormož najuspešnejše športno društvo v prvih letih po drugi svetovni vojni, po 1966 pa tudi edino, ker je tovrstna organiziranost v Ormožu zamrla; podobno se je dogajalo tudi s TVD Partizan v Veliki Nedelji, Miklavžu pri Ormožu in Ivanjkovcih – ostal je le središki Partizan, ki uspešno (z manjšo spremembo v nazivu: Društvo za telesno vzgojo – DTV) deluje še danes. Društvo je v dobrega pol stoletja delovanja doživljalo velike vzpone in padce. Predvsem petdeseta in šestdeseta leta prejšnjega stoletja veljajo za najuspešnejše obdobje v dosedanjem delovanju Telovadnega društva Partizan Središče ob Dravi. Najstarejši ohranjeni zapisnik o delovanju društva je iz obdobja 1953–1956, čeprav je povojni predhodnik društva, TD Središče, deloval že pred omenjeno spremembo v letu 1951. Sokolski dom, Sokolana, je že od začetka TVD Partizan služil kot prostor za telesno vadbo in druženje članov društva. Društvo je imelo npr. leta 1954 naslednja telovadna orodja: drog, konja, kozo in bradljo, stojalo za višino, prožni deski in blazini ter tri kroge, na zunanem telovadišču pa je bilo poleti mogoče tudi igranje odbojke in drugih iger z žogo. Iz enega izmed zapisnikov TVD Partizan iz leta 1958 lahko izvemo: »Dejavnost društva se je omejila na telovadbo v zimskem času v Sokolani ("po vseh svecih" – po 1. novembru), igre z žogo (mali rokomet, odbojko, nogomet) so se igrale v poletnih mesecih pred Sokolano, vadili in tekmovali so v "lahki atletiki". Telovadili so v 8 skupinah (mlajši člani, mladinke, mladinci, pionirji, pionirke, "moška deca", "ženska deca", predšolski otroci). Prirejali so veselice (pust, silvestrovanje), čajanke.« Najbolj množična je bila telesna vadba v Sokolani, ki je služila pripravi orodnih telovadcev (razdeljenih v kategorije po starosti: otroci, pionirji, mladina, člani,

Nastop članic, leta 1956

starejši člani – za moške in ženske) na razna tekmovanja in manifestacije. Najpomembnejše so bile telovadne akademije, izpeljane v Sokolani, datumsko pa vezane na krajevni praznik (začetek aprila), in letni nastopi (povezani z zaključkom šolskega leta) na zunanem telovadišču med Sokolano in osnovno šolo. Dosežki z okrajnih tekmovanj in mnogobojev v orodni telovadbi, pa tudi v plavanju in odbojki, so dokaz, da se je v središčem TVD Partizan delalo zelo dobro in množično. Leta 1954 je npr. na republiški zlet v Ljubljano odpotovalo 19 telovadcev, leto kasneje pa na pokrajinski zlet v Celje kar 107 članov društva, ki so predstavljali t. i. proste vaje. Društvo je skrbelo tudi za primerno izobraženost svojih telovadcev, saj so jih redno pošiljali na razna izobraževanja z željo zagotoviti telovadcem čim bolj kvalitetno in varno vadbo. Tudi pri organiziranju štafete mladosti med Središčem in Ormožem je imel TVD Partizan aktivno vlogo. Atleti pa so se udeleževali okrajnih mnogobojev.

V šestdesetih letih 20. stoletja so v okviru TVD Partizan postali popularni športi z žogo, npr. odbojka, rokomet in predvsem nogomet. To je vplivalo na zmanjševanje

Izlet v Beograd, leta 1959

zanimanja za orodno telovadbo. Kljub temu je društvu nekako uspevalo vsako leto izpeljati tradicionalno telovadno akademijo. Tako je npr. leta 1966 na njej sodelovalo 130 telovadcev. Ena izmed zadnjih »pravih« telovadnih akademij je bila organizirana ob krajevnem prazniku leta 1971, ko je TVD Partizan Središče ob Dravi, kot naslednik Dravskega Sokola, praznoval 60-letnico delovanja. V sedemdesetih letih je zanimanje za orodno telovadbo počasi zamrlo. Sredi sedemdesetih let vsakoletnih nastopov članov društva na zunanjem telovadišču niso več izpeljali. Tudi Sokolana je bila v vedno slabšem stanju, zato so jo zaprli. Leta 1987 je bila v okviru OŠ Središče ob Dravi zgrajena nova telovadnica, v kateri so se začeli rekreirati tudi člani TVD Partizan. Delovanje društva se je popolnoma usmerilo v

Telovadni nastop, leta 1965

rekreativno vadbo. Z zaprtjem Sokolane, ki je dobrega pol stoletja povezovala, združevala in vzgajala Središčane v športnem in kulturnem duhu, se domačini niso mogli sprijazniti. Ob koncu osemdesetih let so potekala prostovoljska dela domačinov z željo obnoviti dotrajani objekt. Po dokončani prenovi na začetku devetdesetih let 20. stoletja sta dvorano, ki je dokončno izgubila svojo športno namembnost, upravljali KS Središče in Občina Središče, društvo TVD Partizan pa je v njej ohranilo svoj prostor, kjer je tudi bogat arhiv Dravskega Sokola. Leta 2005 je Sokolska zveza Slovenije središkemu TVD Partizan podelila zlato plaketo za uspehe pri uvajanju množičnih rekreativnih programov.

Vir: Arhiv Dravskega Sokola in TVD Partizan Središče ob Dravi, 1911–2021. Hrani TVD Partizan, Središče ob Dravi.

Martina Sok Novak, Kulturno društvo Obrež

Čakaj ti, čakaj ti, korona!

Letošnje koronsko leto je spremljalo umetniško zatišje, ampak kljub temu so ustvarjalne duše Kulturnega društva Obrež ohranile tradicijo in izvedle prireditev Mūha na lonci, ki je potekala zdaj že četrtič. Skoraj polna dvorana Kulturnega doma Obrež je 30. 11. 2021 ob 19. uri ponovno oživela.

Večer zabave in smeha so otvorili mladi gledališčniki s kratko poezijo v verzih Stare babe. Folklorna skupina je v spremstvu harmonikaša poskočno predstavila samo obreške plese, kot so »klobučkov«, »šoštar«, »ti si baba nora«, »dekle razposajeno«, »šamarjanka«, »zic polka« in »metlor«. Na ljudsko pesem so nas spevno spomnile ljudske pevke v pesmih »Nocoj je ena lūštna noč«, »Ko sem v šolo hodil« in »Od kod si dekle ti doma«. Smeh na ustnice pa nam je pričarala Gledališka sekcija s hudomušno obarvano Obreško malo kliniko, ki je prikazala vse – od ginekologa do psihiatra, od kobile do kokoši.

Prijeten večer se je zaključil z govorom župana Jurija Borka, častna gostja Tilika Kolarič pa nas je čustveno spomnila na kulturno dediščino Obreža, ki jo s pomočjo takih prireditev podajamo naprej mlajši generaciji.

Čakaj ti, čakaj ti, korona!
 Minilo bo tvoje leto
 in polno ustvarjalnih oboetov
 obrški kulturniki želimo,
 srečnih in srčnih poletov
 in da peto Müho na lonci vlovimo!

Silva Marčec, Folklorna skupina Obrež

Male folklorne zgodbe

Nekoč, ne tako daleč nazaj, leta 2003, so se začele moje samostojne folklorne zgodbe. Še starejša pa je zgodba moje mame Tilike. Vsi ostali smo bili soustvarjalci. Ker pa je moje pomnjenje zelo slabo, vam ne bom mogla napisati ne vem koliko zgodb.

Prva zgodba ... Leta 1974 je bilo ustanovljeno društvo s tremi sekcijami: folklorno, dramsko in pevsko. Mama je bila takrat stara trideset let, imela je štiri otroke, mlajše od deset let, vodila je vse tri sekcije in bila predsednica društva. Kako se je to dalo, ne vem, ker imam slab spomin. Predsedovanje društva sem prevzela leta 2006. Vodila sem samo folklorno skupino, dramske sekcije ni bilo, ljudske pevke pa je vodila Danica. O vodenju društva nisem vedela nič. Tudi tega ne, da obstaja Odbor za upravljanje z domom kulture. Opozoriti so me morali tudi, da ni Kulturni dom, ampak Dom kulture. Zelo, zelo počasi smo se vsi učili funkcioniranja.

Druga zgodba ... Prvi društveni izlet mi je ostal v spominu samo zato, ker me je šofer »nahrulil«. Šli smo na Gorenjsko, v Mojstrano in Dovje. Tam smo imeli

kosilo in se nato odpravili v dolino Vrata. Po ozki, slabi, neasfaltirani cesti z velikim avtobusom. Brus (gorenjski folklorni prijatelj) je rekel, da je to normalno, da avtobusi vozijo po tej cesti. Pozabil pa je, da avtobusi peljejo dopoldne v dolino in popoldne iz doline, da se na poti ne srečujejo. Mi smo se pa srečevali, se izogibali, preklinjali, popravljali, izstopali ... in srečno prispeli do Aljaževe kočice v Vratih. Tam smo naleteli na enak avtobus iz istega podjetja. In sta se šoferja (naš in oni drugi) razgovorila in umirila situacijo. Potem se je pa naš šofer še »pohvalil«, da on nikoli ne vozi izletnikov, ampak vozi tovornjak s smetmi iz Maribora v Jesenice. No, to ti ostane v spominu.

Tretja zgodba ... Leta, ne vem katerega, smo se odpravili v Belgijo. S pomočjo sestrične Edite smo videli Bruselj, evropski parlament, Antwerpen, spali v najcenejšem hostlu. Zraven je bila tudi mama Tilika. Takoj, ko smo prestopili mejo (ki je takrat že ni bilo) in prispeli v Belgijo, smo se ustavili na obcestnem postajališču. Takrat pri nas nismo več sejali sladkorne pese, tam pa je rasla krasna sladkorna pesa skoraj

Iz folklorne zgodovine ...

... do danes

čisto do bencinske črpalke. Mama je pohitela do te njive in hotela izpuliti eno za spomin. Mami lahko rečeš: »Pa kaj si nora?! Bi šla rada v reš zaradi ene rune?« In je namero opustila. Bila pa je resnično lepa, bujna, debela in vabljava sladkorna pesa. Še sedaj jo vidim.

Četrta zgodba ... Bili smo v Osečini (Srbija). Spali smo »razmetani« po hribih, po hišah, turizmih. Na kraj spanja smo prispeli pozno ponoči. Peter, Marjetka in jaz smo bili ob prihodu v hišo pogoščeni s polno mizo hrane. Mi pa nič lačni. Utrujeni pa do »nezavesti«. Kako ne, saj smo iz Obreža krenili prejšnjo noč, zjutraj prispeli v Osečino, ob 9. uri smo že bili folklorno urejeni za snemanje »Žikine šarenice«. Folklorni kostum smo slekli ob petih popoldne. In smo šli spat ... Vsak v svojo stran. Po stopnicah gor, jaz v levo sobo, onadva v desno sobo, naprej pa je bilo še dvojje vrat. »Tamo spavajo deda i baka.« In se je začela moja mučna noč, ko si v glavo deneš nekaj brezveznega. Kaj če dedek ponoči zgreši vrata, ko bo šel lulat in pride v mojo sobo? Soba ni imela ključa, da bi se zaklenila. K vratom sem potisnila potovalko in poskušala zaspati. Minila je noč in moje bedaste misli. Nasmeljali smo se pa.

Peta zgodba ... Vinica preko Drave je kraj, kamor se radi vračamo. Tam so po nastopu vedno dobre zabave. Spremljevalne zgodbe pa vedno posebne. Tja potujemo vedno z osebnimi vozili in šoferji smo po večini ženske (iz znanega razloga). Peljala sem svojega

»renója«. V avtu smo bile same ženske. Tja smo prišle brez problemov. Bil je še dan. Po nastopu smo se vsi z avtomobili premaknili v kraj B, kjer je bila »fešta«. Peljala sem prva v koloni in »Stop – policija« ... Gorela mi ni leva prednja luč, vozniške nisem našla, imela sem kljuko, kar na Hrvaškem ni dovoljeno ... in pristopi viniški župan, pove policajem zgodbo o folklornem nastopu in gospodje miličniki so postali »đentlmeni«. Volan sem prepustila Mateji. Domov grede (seveda po veselici) sem se v »Kravjaku« (med Pušenci in Loperšicami) spomnila, kje imam vozniško. Že dva meseca sem se vozila brez nje. Juhuhu ...

Šesta zgodba ... To pa bo aktualna zgodba. Seveda covid zgodba. Skoraj dve leti nas folklornike že prijavljam, pa spet odjavljam, naročam avtobus in ga spet odpovem, zbiramo denar in ga potem razdeljujemo ... Vmes pa je vseeno kdaj »posijalo sonce«. Izpeljali smo občni zbor in zamenjali vodstvo društva. Izvedli smo prireditev, za katero so gledalci rekli, da je bila dobra. Tudi folklorni Miklavž je obiskal otroke po domovih. Marinka ga je vodila in mu organizirala obdarovanje pridnih otrok. Bila je vodja Miklavževega protokola. Uredila mu je tudi spremstvo angelčkov in parkljev. Naslednje leto bo naredila še seznam porednih staršev, da jih bodo obiskali samo parklji. In kaj nam še ostane v tej bedasti situaciji? Ja, nič – čakamo na intenzivne vaje v januarju. Rezerviran imamo kraj in avtobus in ne bom odpovedovala. Mogoče pa ...

Tina Pajek, Godba na pihala Središče ob Dravi

Še eno leto brez koncerta

Minilo je še eno – že drugo leto brez našega tradicionalnega dogodka – Martinovega koncerta. Ko smo slavili 130. obletnico središke godbe na pihala in delali načrte za proslavitev 135. obletnice, si niti približno nismo mislili, da bo minila brez praznovanja, kaj šele, da bo minila brez tradicionalnega Martinovega koncerta. Pa se je zgodilo ravno to. Po lanskem letu, ko smo morali odpovedati letni koncert, čeprav smo že pričeli s pripravami nanj, se nam je enako zgodilo tudi letos. V poletno pavzo smo odšli s pozitivnimi mislimi, da bo do jeseni vse bolje in da se bomo ob martinovem ponovno lahko predstavili na svojem tradicionalnem koncertu. Začeli smo z vajami, pripravili program in ravno ko smo intenzivneje pilili skladbe, se je epidemiološka situacija znova poslabšala in spet smo morali prekiniti z vajami.

Za godbenike, ki nam vaje in nastopi pomenijo zelo veliko, ponovna ustavitev umetniškega življenja pomeni veliko praznino, tako v smislu igranja kot v smislu druženja. V središki »plehmuziki« nismo samo instrumentalisti, ampak predvsem prijatelji, ki radi skupaj preživimo čas ob glasbi in pogovoru.

Še vedno imamo željo in voljo do igranja in glasbenega ustvarjanja, zato kar brez skrbi – pripravljeni smo, da se vam ponovno predstavimo takoj, ko bo mogoče. Načrtov imamo veliko, energije za delo tudi, tako da že z veseljem pričakujemo nove čase, ki bodo prinesli več glasbe v naša življenja. Do takrat pa vas lepo pozdravljamo in vam želimo mirne praznike ter srečno in zdravo novo leto 2022.

Foto: Arhiv Godbe Središče

Tina Pajek, Godba na pihala Središče ob Dravi

Daneku v spomin

Odšel je ... Za vedno je pospravil svojo trobento in nas zapustil naš Danek. Naš godbeniški prijatelj, ata, učitelj. Z nami je delil modrosti življenja in nam jih vcepljal s svojim nepopustljivim in humornim načinom. Naučil nas je pripadnosti društvu, zavesti »vsi za enega, eden za vse«. Bil je starosta naše središke »plehmuzike« in temu primerno tudi najizkušenejši član, saj je s svojo trobento igral na velikih odrih in za vsakim grmom, kot je sam povedal.

Svojo godbeniško pot je začel leta 1967 in vse od takrat ni prenehal z vestnim opravljanjem svoje vloge trobentača. Redno se je udeleževal vaj, nastopov in nikoli zamujal. »Ura je ura,« je rekel in nas skušal naučiti točnosti. V svoji dolgoletni karieri je imel samo en spodrseljaj v točnosti, in sicer 1. maja nekaj let nazaj. Kot ponavadi smo se godbeniki navsezgodaj zjutraj dobili v naših prostorih in pričeli s pripravljanim vsemga potrebnega za prvomajsko budnico. Ker nismo bili vajeni, da Danek zamuja, smo se že šalili, da se je končno naveličal pripravljaj in bo prišel »direktno na špil«. Naložili smo se na tovornjak, Daneka pa od nikoder. Po nekaj klicih na telefon smo ga končno spravili iz postelje in tradicionalna budnica se je lahko začela. Kasneje smo ga večkrat v smehu opomnili na njegovo zamujanje na enega najpomembnejših »špilov« v letu.

Bil je zelo skrben in je vedno poskrbel tudi za najmlajše člane. Nikoli ni pozabil na sok za »deco«, kar so nekateri gostitelji včasih nehote pozabili, saj so se zavedali, da je špricar najboljši za dober zvok inštrumenta. Vedno je poskrbel, da nismo bili ne žejni in ne lačni. Bil je naš godbeniški ata in mi smo bili Danekova »deca«. K sebi je vzel vsakega »friškega« godbenika in ga naučil nekaj pravil središke »plehmuzike«. Od tega, da je treba hoditi redno na vajo in nastope, do tega da je treba vestno skrbeti za

Foto: Arhiv Godbe Središče

inštrument in note, pospravljati za sabo in še nekaj drobnih navodil za dobro vključitev v društvo. Nekaterih so se ta pravila bolj prijela, drugih manj, za vsemi pa je največkrat pospravil in počistil prav Danek, ki je bil med drugim tudi naš hišnik in predvsem njemu gre zahvala, da nas je vedno pričakala pospravljena godbena soba in pripravljene kozarci.

Vedno je bil rad v družbi in bil je med glavnimi zabavljaji. Ob njem smo se dobro nasmejali in si marsikaj povedali. Bil je godbenik, ki se je rad družil s svojimi zvestimi poslušalci, rad pa je imel tudi zaključeno godbeno družbo, v kateri se je lahko sprostil in užival. Zato je po vsakem koncertnem druženju s poslušalci ravno Danek poskrbel za znak, ki je naznanjal čas za odhod gostov. S svojim glasnim "Štura!" je dal jasno vedeti, da je uradnega druženja konec in da prihaja čas za veselje s »plehmuzikaši«. In tako tudi jaz zaključujem te misli o skupnih trenutkih, ki jih je bilo nešteto in nam bodo vsem ostali v najlepšem spominu. Dragi Danek, prvi »flighorn sela«, hvala ti za vse in počivaj v miru!

Foto: Arhiv Godbe Središče

Foto: Arhiv Godbe Središče

Vztrajno in uspešno delo TD Središče ob Dravi

Tudi v teh (včasih kar temačnih in žalostnih) jesenskih dneh naše društvo ne počiva. Od zadnje objave v Sredici se je zopet nabralo kar nekaj zanimivih dogodkov, o katerih moramo poročati.

Kot smo že napovedali, smo se udeležili prireditve Pozdrav jeseni pri naših prijateljih v pobrateni Občini Mislinja. Razveselili smo jih z našimi jesenskimi pridelki. Tudi tokrat je bilo med Korošci zelo prijetno.

Naslednji dan, 24. septembra, smo bili v Selnici ob Dravi, kjer so izbirali kraljico jabolok, saj moramo domačemu sadežu (jabolku) vrniti nekdanjo veljavo in ga pogosteje prenesti na jedilnik. Pripravili so zanimiv program, kjer so sodelovala društva, godba in osnovna šola.

Udeležili smo se "Gulašijade" v Nedelišču, kjer so naše članice pripravile dober golaž, ki ga je pohvalila komisija in tudi obiskovalci.

Dobro sodelovanje nadaljujemo tudi s planinskim društvom Mislinja, ki nam je letos v oktobru razkazalo lepote Rogle, mi pa smo si utrjevali "naše nižinske mišice in preizkušali utrip srca", saj so nas povedli po za nas zahtevnejših poteh.

Od 17. septembra do 24. oktobra smo si v občinski avli lahko ogledali razstavo na temo sivke. Tudi naša gredica pod kapelo je bila lepo obdelana in cvetoča. V oktobru smo zasadili mačehe, spomladi pa se bodo prikazali tulipani.

Od 1. septembra do konca oktobra je potekal projekt jesenskih okrasitev. Sodeloval je vrtec Navihanček, vrtec Velika Nedelja s svojim vlakcem jesenskih pridelkov, OŠ Stanka Vraza s Tetko Jesenjo in posamezniki. Največ všečkov je zbral vrtec Navihanček, pohvaliti pa moramo tudi ostale, ki smo se jim zahvalili z drobno pozornostjo. Posebno vznemirjenje in kodranje možganov nam predstavlja okrasitev "središča" našega Središča in občinskega predverja. Poskrbeti je potrebno za "primerne" okraske, ki bodo viseli na drevesih pred blagovnico in smreki na naši gredici.

Koliko domiselnih in zanimivih idej! Od lojnih pogačic za ptičke, preko okraskov iz kosmatih žičk, storžev, božičkov, do angelčkov, smrekic, zvezdic, starih novoletnih voščilnic in želja za prihodnje leto. Občudovanja vredno in zahvala vsem sodelujočim!

Pa še beseda o plastiki: da, reciklirali smo tudi nekaj že uporabljenih delov plastenk, jih lepo poslikali in naredili iz njih še uporaben okrasek. Toliko za vse, ki jim gre plastika "v nos". Plastika ni nič kriva, zelo je uporabna. Le pogledjte, koliko je imamo v gospodinjstvih, okoli hiše, povsod ... Ljudje so tisti, ki z njo ne znajo ravnati in onesnažujejo naše lepo okolje!

Tako! V letošnjem letu je bilo mnogo narejenega in upamo, da bo v prihodnjem vsaj toliko ali še več.

Našim prizadevnim članom želi upravni in nadzorni odbor v letu, ki prihaja, mnogo zdravja in veselja do dela v turističnem društvu. Vsem krajanom naše občine pa želimo, da bi skrbeli za lep videz kraja in negovali prijaznost drug do drugega.

Samo Žerjav

Intervju: Milica in Božo Borko

Vedno nasmejana in predana svojemu delu

Tokratni intervju je posvečen znanemu središkemu paru. Milica in Božo sta najbolj aktivna leta svojega življenja vložila v vsem dobro znano Slaščičarno »Pri Rupertu«. Ni ga občana, ki ne bi vsaj enkrat zavil po stopnicah levo in naročil nekaj sladkega ali manj sladkega ter pokramljal z vedno dobro razpoloženima gostiteljema. Toda vsake zgodbe je enkrat konec. Nova sliši na ime »Drava Riding«, gre za kombinacijo ljubezni do konjev in do reke Drave ...

Za začetek bi vaju vprašali, kako se je začela vajina skupna pot – kako sta se spoznala?

Božo: Po odsluženi vojaščini in potepanju po slovenskih kuhinjah sem leta 1978 pristal v novi blagovni hiši Tima v Ormožu. Mala kuhinja s pogledom na goste, med katerimi se je hitro našla Milica, lepa in divja. Ker se nasprotja privlačijo, sva si kmalu ustvarila družino in dom na Rupertovi domačiji v Središču.

Kaj je najbolj vplivalo na to, da sta se odločila za slaščičarsko dejavnost? Kdo vaju je navdušil za tovrstno obrt in kako se spominjata prvih začetkov odprtja Slaščičarne »Pri Rupertu«? Kako sta se domislila naziva slaščičarne in kakšno sporočilo sta želela s tem posredovati svojim gostom?

Božo in Milica: Po neuspelem partnerstvu z delodajalcem sva bila primorana zapluti v privatne vode. Lokacija in poslovni prostor sta bila hitro najdena v dedkovi delavnici in kuhinji babice Trezike. Ideja o slaščičarni pa izziv, kajti nobeden od naju ni slaščičar. Včasih te doleti sreča, da naletiš na dobrega arhitekta z dobrim idejnim projektom, domačega mizarja, steklarja, zidarja in ostale obrtnike. Pri izbiri imena ni bilo vprašanje, kaj bo, saj se je že nekda reklo "Pri Rupertu"(dedek Rupert in oče Rupert sta oba bila sedlarja). Družinska tradicija podjetništva se je nadaljevala z letom 1995.

Kakšno vlogo, menita, da je imela Slaščičarna v našem kraju? Koliko truda in navora je potrebno vložiti v priprave, preden se slaščičarna zjutraj odpre?

Božo in Milica: Vloga slaščičarne v Središču je bila v prvi vrsti povezovalna. Tu misliva na goste, ki so bili

Foto: osebni arhiv

vseh starostnih skupin, iz najrazličnejših klubov, društev, strank itd. So bile skupine, ki so ostale zveste vseh 25 let. Glede na strukturo gostov in raznoliko ponudbo je delovni proces trajal od 6. ure zjutraj do polnoči.

Za katere zadeve je bil kateri od vaju bolj zadolžen pri delovanju podjetja in katere prednosti vidita pri družinskem podjetju?

Božo: Po prihodu prvega konja v našo štalo smo si delo podzavestno razdelili. Mama je že tako ali tako bila varuška hčerama, kasneje še vnukinjam, dobila je dodatno kuho za zaposlene, ki jih je bilo v teh letih kar nekaj (slaščičarke, natararice, učenke slaščičarske šole, študentje ...). Oče je postal ekonomist, kurjač, serviser, animator. Milica je prevzela slaščičarno – kuhinjo in popoldanski šank. Ob večji potrebi in v konicah sta pomagali tudi Urška in Sandra. Prve jutranje goste sem sprejemal in zabaval do naslednje izmene. Birokracija in nabava sta počakali name. Preostali čas sem preživel s konji in z mladimi jezdec.

Spomnimo se vaših pic. To je bilo v začetku devetdesetih. Takrat ste bili prvi v našem kraju, ki ste pričeli pripravljati ogromno raznih vrst pic ... Od kod ideje, navdih za ponudbo? Poleg pic ste izdelovali tudi svoj sladoled, ogromno vrst različnega peciva ...

Božo in Milica: Sprva smo pričeli s klasično slaščičarno. Nabava slaščičarske opreme je bila velik zalogaj. Spoznali smo družinsko podjetje izdelovalca slaščičarske opreme, ki nas je vpeljala v svet sladoleda. Po vedno večjem povpraševanju in zahtevah gostov smo ponudbo popestrili s picami, ker so se le-te lahko pripravljale v isti kuhinji. Inspiracije za imena pic so se porajale pri šanku. Klasiki so sledile kmečka, Rupertova, središka, vražji kruc, navadna, sadna, polenke ...

Kaj ste opazili pri svojem delu, po čem smo gostje najraje posegali? Kakšne trende ste opazili pri svojem delu? Opaziti je bil družinski, domač ambient, osebni stik gostov z zaposlenimi, pogovor z

Foto: osebni arhiv

njimi, skupine, ki so se redne dobivale za kartanje, klepetanje, šah itd.

Božo in Milica: Čar družinskega podjetja je, da je imel vsak družinski član svoj krog gostov. Zanimivost teh skupin je bila ta, da je bila v nekem obdobju zasedenost razporejena čez cel dan.

Slaščičarna je v lanskem letu, žal, zaprla svoja vrata. Kakšni so bili občutki ob tem in ali pogrešate svojo dejavnost in vsakodnevni stik z gosti?

Božo: Med 25-letnim poslovanjem je bilo kar nekaj padcev. Vsako novo odprtje kakšnega lokala je pomenilo izgubo nekaj gostov. Toda to ni nič narobe. Vedno znova so te prisilili, da iščeš nove poti naprej. Dodatna dejavnost konjenišva nam je pomenila nov zagon. Z Milico sva dočakala upokojitev ter predala upravljanje Sandri. Pa pride korona ... šok ... zaprtje. Ostanemo konji, okrog katerih se začne vse dogajati. Šole zaprte, nekaj neutrudnih šolark pa pri nas v štali. Kidajo, češejo, pletejo kitke in za nagrado jahajo.

Del turistične ponudbe v našem kraju pa nista bila samo s slaščičarsko dejavnostjo, temveč tudi s projektom »Drava Riding«. Nam lahko zaupate zgodbo o tem in kako vidite ta projekt na daljši rok?

Božo: Projekt "Drava Riding" je zrasel na zeljniku mojega brata Bojana. Urejanje spletnih strani in računalništvo sta bili njegova domena.

Ni naključje, da smo se bolj posvetili vzdržljivostni disciplini jahanja, saj sem se že pred 14 leti udeležil tekme na 40 km dolgem jahanju v Strugah pri Kočevju. S konjem Princem, ki ima kar veliko arabske krvi, sva večkrat tudi zmagala. Kot soorganizator endurance tekme med Ormožem in Središčem vidim tu priložnost tudi za turizem. Že zdaj se je videlo, kaj konjeniški šport potegne za sabo. Nastanitev konjev in spremljevalcev, prireditveni prostor, gastronomija ...

Se spomnim mame treh hčera. V ponudbi sprašuje, ali imamo konja za hčer, ki ima kratke noge. Seveda imamo. Vse štiri so bile odlične jahačice. Na Humu nam Ivan natoči čistega in gospa iz Švedske dvigne kozarec proti Dravi in reče: »Prvič pijem vino iz goric, kjer je zraslo.«

Družji vaju tudi ljubezen do konjeniškega športa in do živali. Kaj vaju še sicer razveseljuje v prostem času?

Božo in Milica: Ko si v penziji in imaš otroke, vnuke, babice, prababice, konje ... potem res nimaš več časa. Poklicna deformacija te naredi topega, zato se odvadiš praznovanj. Upava, da bo v prihodnje boljše in naju vnukci potegnejo v drugačno razmišljanje.

Približujemo se najlepšim praznikom v letu. Kako se spomnita vidva svojih božičev, ko sta bila še majhna?

Milica: V domačem gozdu smo poiskali smrekico, ki so ji po eni strani manjkale veje, kar je bilo v redu, saj si jo lahko postavil ob steno. Okrasili smo jo s kroglicami, z domačimi keksi in s kupljenimi bomboni v lepih barvnih papirčkih. Zvečer smo šli k polnočnici. Pozno ponoči sva z bratom čisto po tiho odvila bombone in namesto njih zavila repo. Bila sva pohvaljena, da so ostali bomboni na smreki, čeprav so vedeli, da sva jih snedla.

Božo: Božični večer smo po navadi preživeli v krogu družine.

Kako bosta preživela letošnje praznike in ali vama je kateri od preteklih božično-novoletnih praznovanj še posebej ostal v spominu?

Božo in Milica: Božič je za gostince delovni dan, smo pa za štefanovo tradicionalno vsako leto jahali v Miklavž na žegnanje konj. V letih žegnanja na Grabah pa smo se udeleževali tudi tega. Zamik žegnanja med krajema je bila ena ura in v tem času je bilo treba prejahati za takrat nevesče jahače prav lepo razdaljo. (Za pojasnilo: za 10 km razdalje med krajema smo povprečno potrebovali 45 minut, na tekmi vzdržljivostnega jahanja – endurance – pa prejahaš 20 km v približno 45 do 60 minutah.)

Imate v družini kakšen sladki recept, ki ste ga uporabili pri svojem delu, ali ostaja družinska skrivnost, zapuščina?

Božo in Milica: Sprašujete po receptih? Recepti so znani. Razlika je le v materialu in roki. Babičina pogača ali pita sta najboljši, pa nič ne vaga.

Kakšnega vodila se držita v življenju in kaj želita za konec sporočiti našim bralcem?

Božo in Milica: Najboljše vodilo je, če nimaš časa, da bi se kregal ... Še eno vodilo srečno poročenim: bolje imeti mir kot pa prav.

Vsem vam in vašim živalicam pa želiva predvsem zdrave prihajajoče praznike.

Romana Suhodolčan

Bilo je nekoč

Nekoč ... O, kako je bilo včasih ... O, kako je bilo lepo ... O, kako smo lahko ... Pa me vnukinja pocuka za rokav: »Babica, že spet sanjaš, zbudi se. Zdaj smo tukaj in nam je tudi lepo. Zdaj sem lahko pri tebi na obisku, lani to ni bilo mogoče, letos bomo praznike preživeli skupaj. Babica, danes je demokracija, prej pa je ni bilo.« Sledi debata o današnji demokraciji, toda o tem ne bi, ker bi bilo pet strani v Sredici premalo. Nekaj pa ima prav – letošnje leto je bilo boljše od lanskega!

Kar se nas upokojencev tiče, smo bili lani popolnoma zaprti. Onemogočeni v vseh dejavnostih. Odpadli so vsi izleti, vse prireditve, bilo je vse zaprto, nismo se smeli družiti. Nismo šli niti do soseda.

Letos je bilo že veliko boljše. Imeli smo dva izleta, enega smo združili s piknikom. Letovali smo na Korčuli. Pevke so imele redne vaje, nastopile so v Ormožu ob njihovem krajevnem prazniku, nastopile so na Oljarni, nastopile so na Festivalu za 3. življenjsko obdobje v Ljubljani.

Naši kegljači so imeli redno tedenske treninge, tekmovanja. Izvedli so tekmovanje v sklopu pokrajinske zveze PZDU Ptuj in tekmovanje v sklopu medobčinske zveze MZDU Ormož.

Letos smo se tudi med seboj veliko več družili, bilo je odprto vse – od trgovin do gostiln. Tako da smo lahko skupaj popili kakšno kavico na terasi gostilne, lahko smo se obiskovali in šli v vse občine v Sloveniji ali izven. Načrtov je bilo še veliko, toda korona nam je v tem jesenskem času spet ponagajala. Odpadlo je letovanje v Izoli meseca novembra, odpadla je rokodelska razstava na Ptuj, na katero smo se tudi prijavi. Z agencijo Alpetur s Ptuja smo bili že dogovorjeni, da v mesecu decembru obiščemo mesto Celje in »Božično bajko« v Mozirskem gaju. Hoteli smo organizirati prednovoletno srečanje.

Verjamem, da bo v prihajajočem novem letu še boljše. Dogovorjen imamo že termin za letovanje v Izoli, in sicer od 19. 3. 2022 do 26. 3. 2022, za plačilo bodo še veljali boni, če jih še niste porabili, nekateri pa imate že plačan avtobusni prevoz.

Potrudili se bomo, da se bomo še več družili, hodili na izlete, prireditve, da bo spet tako, kot je bilo nekoč.

Tako – kot je rekla vnukinja: »Babica, letos bomo božič praznovali skupaj.«

Tudi vam želim lepe božične praznike, praznujte jih v krogu svojih najdražjih.

Želim vam tudi srečno, predvsem pa zdravo novo leto.

Veliko sreče in lepih sanj,
naj vam prinese božični dan,
novo leto pa naj zaživi
radosti polno, brez solza in
skrbi.

Vsem upokojencem in občanom
želimo vesele decembrske
praznike in predvsem zdravo in
srečno novo leto.

Člani UO in NO Društva
upokojencev

Računovodski servis KSENJA

Ksenja SEVER s.p.
Ljutomerska cesta 30
2270 Ormož
Tel.: 041 911 234
ksenja.sever3@gmail.com

Vesel Božič in srečno novo leto 2022!

FRIZERSKI
STUDIO
Moni

vam želi

vesel Božič in
srečno Novo leto!

kemøn
ITALIAN HAIR FASHION

- žensko, moško in otroško striženje,
- barvanje las in pramenov,
- fen-frizure in svečane pričeske,
- trajne in vodne ondulacije,
- kvalitetne storitve z lasno kozmetiko Kemon.

☎ 041-880-174
02/7190124

📍 Monika Kocuvan s.p.
Šolska ul. 21, 2277 Središče ob Dravi

✉ friz.studio.moni@gmail.com

🌐 www.frizerski-studio-moni.si

Zita Škorjanec, 7. razred

Naravoslovni dan v Botaničnem vrtu

V torek, 14. 9. 2021, smo imeli učenci 6. in 7. razreda naravoslovni dan na temo Botanični vrt, zato smo se že zgodaj zjutraj odpravili do Botaničnega vrta v Mariboru.

Tam smo se seznanili s poslanstvom botaničnega vrta, spoznali najstarejše fosilno drevo v Sloveniji (mamutovec) in orjaški klek. Sprehodili smo se po rozariju in opazovali različne sorte vrtnic. Spoznali smo pomen zelišč v prehrani in zdravilstvu, si ogledali sistemsko polje ter se seznanili s temelji sistematike. Pripravili smo si zeliščni namaz iz zelišč, ki smo jih sami nabrali. Za konec pa smo obiskali zeliščarja in prvega pravega graščaka v dvorcu Ristovec pri Ptuj. Naravoslovni dan je bil zelo zanimiv in poučen. Želim si, da bi imeli še več takih naravoslovnih dni.

Zita Škorjanec, 7. razred

Tekmovanje za zlato kuhalnico

V četrtek, 16. 9. 2021, smo se s kuharsko skupino OŠ Središče ob Dravi odpravili na srednjo šolo za gostinstvo in turizem v Radencih, kjer je potekalo regijsko tekmovanje za zlato kuhalnico.

V naši ekipi, pod mentorstvom učiteljice Olge Daljavec, smo bile učenke 7. razreda: Maja Aleksič, Teja Kolarič, Žana Kuharič in Zita Škorjanec. Bile smo najmlajše tekmovalke, a se nismo dale in smo pokazale, kaj zmoremo. Pripravile smo okusno tradicionalno in regionalno ješprenjevo rižoto z rumeno bučo in gobami, ki smo jo postregle z mešano solato in kar se da privlačno, da so se ob pogledu na našo jed vsem (predvsem pa sodnikom) cedile sline.

Osvojile smo srebrno priznanje, na kar smo zelo ponosne, saj smo se potrudile po najboljših močeh. Naslednje leto pa je naš cilj zlato priznanje.

Maja Aleksič, 7. razred

Projekt Kuhnapato

Učenci izbirnega predmeta sodobna priprava hrane smo se letos ponovno prijavili k projektu Kuhnapato. Cilj projekta je, da pripravljamo jedi, ki so jih v tem letnem času pripravljale naše babice.

Ker je zdaj čas kolin, smo se odločili, da učencem šole približamo okuse prosenih ter ajdovih in pravih krvavic, ki pa smo jih tokrat ocvrli. Za protiutež smo pripravili solato iz črne redkve in fižola z bučnim oljem. Za sladico smo spekli kekse iz sala – »saljake«.

Vsi smo uživali v pripravi jedi, še bolj pa pri jedi.

UTRIP V VRTCU IN ŠOLI
Andreja Špacapan

Razstava v spomin na osamosvojitveno vojno za Republiko Slovenijo

22. 10. 2021 je bila v prostorih OŠ Središče ob Dravi otvoritev razstave na temo vojne iz leta 1991 za samostojno Republiko Slovenijo. Poudarek je bil na dogodkih in pogumnih osebah iz naše neposredne bližine (področje bivše enotne Občine Ormož).

Razstavo z bogatim slikovnim in knjižnim gradivom ter ogledom uniform so pripravili člani Območnega Združenja veteranov vojne za Slovenijo Ormož (OZVVS) in Policijsko Veteransko društvo Sever Maribor (PVD Sever Maribor). Po razstavi pa so učence vodili: g. Miran Fišer – predsednik OZVVS, g. Dušan Bombek – podpredsednik in praporščak OZVVS in g. Janko Zadavec – predsednik PVD Sever Maribor. Učencem so iz prve roke doživeto pripovedovali o dogodkih in osebah iz časa pred, med in neposredno po osamosvojitveni vojni. Osebne zgodbe gostujočih vojnih veteranov so pri učencih vzpodbudile zanimanje, občudovanje in spoštovanje. Ohranjanje spomina na

osebe in dogodke, ki so se odvijali v naših krajih, za učence »davnega leta 1991« je pomemben del državljske vzgoje, ki nas uči, da nam samostojna država ni bila podarjena ampak je rezultat angažiranosti, poguma in boja ljudi, ki jim je bilo mar.

Lidija Meško Merc

Komemoracija pred dnevom spomina na mrtve

Tudi letos smo dan spomina na mrtve obeležili z že tradicionalno komemoracijo pri spomeniku talcem. V petek, 22. oktobra 2021, smo se ponovno zbrali na Trgu talcev in počastili spomin na vse naše pokojne, še posebej pa na umrle med drugo svetovno vojno.

Najprej nas je nagovorila ga. Aljoša Vodnik, predsednica Združenja borcev za vrednote NOB Ormož. Sledil je kulturni program, ki so ga izvedli učenci OŠ Središče ob Dravi.

Recitatorji Matic Habjanič, Anastazija Jakl in Tjaša Rubin so (pod vodstvom učiteljice Lidije Meško Merc) interpretirali tri besedila različnih avtorjev.

Mladinski pevski zbor pa je pod taktirko učitelja Tomaža Soka Ivana odpel tri pesmi: Lipa, Svobodno sonce in Kaj je to življenje?, s katero smo kulturni program tudi zaključili.

Aljoša Vodnik, predsednica Združenja borcev za vrednote NOB Ormož

Mi pa se nismo uklonili

*Tujci pohlepni k nam so navalili
in razdejali nam naš rodni krov.*

*Mi pa nismo se uklonili
njih podivjani sili
in smo začeli z njimi boj.*

Foto: Miro Mele

Te verze sem si priklicala v spomin ob 12. oktobru, saj letos mineva 80 let od ustanovitve odbora osvobodilne fronte za Središče ob Dravi. Temu dogodku je posvečena spominska plošča na občinski zgradbi. V zgodovinskih virih je zabeleženo, da sodelujejo vse politične grupe.

Vendar se je delovanje začetnikov upora v Središču že po nekaj mesecih tragično končalo. Milan Haložan je kot talec padel že konec marca naslednje leto, v začetku aprila pa še Srečko Kocjan in Konrad Bogdan.

Poleg teh udeležencev ustanovnega sestanka je podobna usoda doletela še več domačinov, sodelavcev osvobodilne fronte.

Mislím, da je pomembno ohranjati spoštljiv spomin na vse, ki so v štirih letih divjanja nemških okupatorjev žrtvovali svoje življenje – ali kot pravi pesniška prisposoba: položili so svoj dar na oltarju domovine. Med nami je le malo sokrajanov, ki so doživeli te čase; ti nam še lahko povedo, kaj se je dogajalo in kako težko je bilo. A svojci žrtev in njihovi potomci se vsa ta leta ponosno zbirate ob tem spomeniku in ne dovolite, da bi kdorkoli umazal spomin na junake.

Še na eno pomembno obletnico vas bom spomnila: pred 60 leti je bila na Grabah odprta prva zgodovinska

zbirka, posvečena narodnoosvobodilnemu gibanju v Središču in okolici. Posebej se moram zahvaliti osnovni šoli, ki tudi v izrednih okoliščinah poskrbi, da učenci vsako leto obišejo zbirko. Ta je zdaj v Središču, njene izjemne dokumente pa je potrebno strokovno zavarovati in jih predstaviti skladno s sodobnimi postopki muzejske stroke.

Zahvaljujem se vam za udeležbo na današnji slovesnosti.

Končujem pa z nadaljevanjem pesmi Nismo se uklonili:
*V jasnih dneh pa na ruševine
mučene domovine
spet si postavimo nov dom.*

Živa Masten, 5. razred

Izdelovanje adventnih venčkov

Pred božičnimi prazniki ljudje izdelujejo adventne venčke. To naredimo pred prvo adventno nedeljo. Takrat že prižgemo prvo svečko, ostale pa vsako naslednjo nedeljo do božiča.

Zadnji petek v novembru smo učenci 5. razreda pri likovni umetnosti izdelovali venčke. Vsak učenec je v šolo prinesel material za venčke in osnovo venčka. Učiteljica nam je pokazala, kako se naredi, in potem smo jih začeli izdelovati. Najprej smo na osnovo dali zelenje, nato smo si lahko izbrali, ali bomo delali venček za na mizo ali za obesiti na vrata. Na venček smo dodali več naravnih kot kupljenih okraskov. Na tiste venčke, ki so za na mizo, smo dodali še štiri sveče.

Najbolj všeč mi je bilo, da smo se ob delu zabavali in zraven poslušali božično glasbo. Z venčki smo se na koncu fotografirali, po pouku pa smo jih odnesli domov. V nedeljo smo že prižgali prvo svečko na venčku.

Monika Plohl in Mirjam Simonič

Tradicionalni slovenski zajtrk in domači prleški zajtrk v vrtcu

Tudi v vrtcu Navihanček smo obeležili že znani slovenski tradicionalni zajtrk. Kruh so nam spekli v pekarni Prosnik, maslo in mleko smo dobili z ekološke kmetije Plohl iz Cerkvenjaka, med od domačina Borka in jabolka s kmetije Hrzič.

Zadnja leta ob pobudi vzgojiteljic otroci spoznavajo tudi tako imenovani prleški zajtrk, ki vsebuje kruh, zöbl, meso iz tünke in vložene kumarice.

Vse dobrote so otrokom teknile in jim pomagale pri pestrih dopoldnevih v vrtcu.

Katja Pintarič

Škratкова vas

Z otroki skupine Radovedne bučke smo si zamislili, da nam bo igralnico v čarobnem decembru krasila škratova vas, v katero bosta pridna Škratka Pomagalčka vsakodnevno nosila naloge, ki jih bomo morali opraviti. Ker pa nismo imeli več veliko časa za izdelavo škratkov iz tulcev, smo zato prosili starše za pomoč.

Starši so se z veseljem odzvali in nam pomagali pri tem. Doma so iz tulcev, blaga, papirja, gume moos in volne izdelali čudovite škratke. Otroci so jih prinesli v igralnico in jih postavili na pripravljeno mesto.

Vsak dan, ko pridejo v igralnico, pogledajo, ali sta Škratka Pomagalčka že kaj prinesla. Svoje škratke pa z veseljem in radostjo pogledajo, še malo prestavijo in popravijo.

Naj bo Vaša pot v novem letu posejana z izzivi, ki se spremenijo v uspeh in toplimi odnosi, ki kujejo boljši svet!

Delovni kolektiv JERUZALEM SAT
Oljarna in mešalnica Središče d.o.o.

Po dobre zgodbe v knjižnico

Bliža se konec leta. To je tudi čas, ko se ozremo nazaj na svoje dosežke in stremimo k novim ciljem, izzivom in novemu, še boljšemu prihajajočemu letu. V tem letu se je na natečaju za najboljšo zeleno knjižnico na svetu Knjižnica Ormož s predstavitvijo *Zelena knjižnica združuje lokalno skupnost na poti do trajnostnega razvoja* uvrstila v ožji izbor za omenjeno nagrado, med štiri najboljše zelene knjižnice na svetu, skupaj s predstavniki Avstralije, Kanade in Kitajske. Prav tako smo ponosni na pohvalo Združenja slovenskih splošnih knjižnic za najboljše projekte knjižnic, in sicer za projekt Knjižarjenje – radijsko oddajo, ki se pripravlja v sodelovanju z Radiem Prlek, ter utrinke iz knjižnice, ki jih lahko spremljate na lokalni KTV. Z omenjenim projektom smo se približali potencialnim uporabnikom, ki nimajo stika s knjižnico in je ne zaznavajo kot del svojega življenja. Z natečajem Pesem za kavo smo se uvrstili med 11 najboljših dobrih praks na svetu po mnenju Ameriškega knjižničarskega združenja. Se še spomnite svojih verzov, ki ste jih zapisali v zameno za zavojček kave?

Tudi v knjižnici smo za vas, dragi bralci, izbrali zanimivo paleto projektov, knjižnih novosti, ki vas pričakujejo.

V Knjižnici Ormož si lahko ogledate priložnostno razstavo o rojaku, popotniku, profesorju, poliglotu, pesniku, pisatelju in prevajalcu Božidarju Flegeriču, ki se je rodil v Vodrancih, mineva pa že 180 let od njegovega rojstva.

Odrasle bralce vabimo, da se pridružijo Bralni znački za odrasle, ki poteka od 15. novembra 2021 do 31. maja 2022. Knjižničarji Knjižnice Franca Ksavra Meška Ormož smo za vas pripravili seznam priporočenih del **V sozvočju z naravo**, ki obravnavajo raznoliko zeleno tematiko. Za opravljeno bralno značko je potrebno prebrati vsaj 5 knjig s seznama in izpolniti bralno mapico. Dobrodošlo je tudi, da z nami delite svoje ocene, občutke in misli o prebranem ter citate iz knjig, ki so vas navdušile. Mapice so na voljo v vseh naših knjižnicah in jih lahko oddate v kateri koli izmed naših knjižnic (osrednji ali krajevnih).

Če želite spoznavati svetove, ki jih ne bi nikoli obiskali, in ljudi, ki jih nikoli ne bi srečali, pa vam samo branje ni dovolj oziroma poleg branja radi gledate tudi filme, vas vabimo k sodelovanju v **Filmski znački**. Za vas smo pripravili priporočilni seznam 25 kvalitetnih filmov na DVD-jih, ki so posneti po literarnih predlogah. Za osvojitve te značke si je potrebno do konca marca 2022 ogledati 5 filmov (lahko tudi filme po lastni izbiri). V veselje nam bo, če boste prebrali tudi knjige, po katerih so posneti, ni pa nujno. Priporočilni seznam vas že čaka v naših knjižnicah.

Tudi na naše najmlajše nismo pozabili. Za njih smo pripravili **Pikino bralno značko**, ki jo pripravljamo v sodelovanju s Knjižnico Velenje. Sodelujejo lahko vsi člani knjižnice do vključno 6. razreda osnovne šole.

Pikina bralna značka traja vsako leto od septembra do septembra naslednje leto. Vsak Pikin bralec mora na leto prebrati vsaj štiri knjige s seznama, nato v Pikino beležko zapiše ali nariše kratko obnovo prebranega gradiva. Beležko odda v katerikoli naši knjižnici. Prav tako otroke od 3. do 8. leta čaka v knjižnici mesečna nagradna uganka – **Detektiv Knjižko**. Za malo starejše vedoželjneže (od 9 do 13 let), ki si želijo »natrenirati« svoje možgane, pa smo pripravili **spletni nagradni kviz**, ki poteka na naši spletni strani. Vsebinsko se navezuje na določeno temo in se rešuje vsake tri mesece (oktober–december, januar–marec ...). V novem letu bodo tako na račun prišli vsi mladi ljubitelji besedila v oblačkih – **stripov**.

Se še spomnite, kdaj in kaj ste zadnjic pisali z roko? Veseli bomo, če boste kanček svoje neponovljivosti delili z nami in zapisali vaše recepte življenja ter tako sodelovali na natečaju Recepti življenja – pišemo z roko. To so lahko recepti za okusne jedi, lahko pa so modrosti, misli, življenjska vodila – recepti za življenje. Z roko napisane recepte oddajte v Knjižnici Ormož ali katerikoli od krajevnih knjižnic do 10. januarja 2022, v zahvalo pa boste prejeli darilce, ki bo posladkalo vaše življenje.

Če se še niste odločili, s katero knjigo bi si daljšali zimske popoldneve, vas vabimo, da nas obiščete. Za vas smo pripravili pester izbor gradiva, ki vas bo ogrelo ob skodelici čaja ali kave. Naj vas spomnimo, da imamo v središki knjižnici tudi raznolik izbor revij, ki kar kličejo, da si jih izposodite (revije Radar, Naša žena, Unikat, Ona plus, Prostočasnik, History, Science Illustrated, Moj mali svet, Dom2 ...). Verjamemo, da boste knjigoljubi zagotovo našli kaj zase.

Knjižničarji priporočamo:

Za odrasle:

1. H. Groen: **Zadnji skrivni dnevnik Hendrika Groena, starega 90 let** (založba Mladinska knjiga, 2021), roman
2. H. Morris: **Tri sestre** (založba Hiša knjig, 2021), roman
3. C. Lackberg: **Srebrna krila**, (založba Učila, 2021), kriminalni roman
4. P. Giordano: **Raztrgajmo nebo** (založba Mladinska knjiga, 2020), roman
5. I. Svetek: **Rdeča kapica** (založba Beletrina, 2021), kriminalni roman
6. F. Backman: **Tesnoba do roba** (založba Mladinska knjiga, 2020), roman
7. B. Kolar: **Potopimo Islandijo** (založba Goga, 2021), roman
8. E. Ferrante: **Zlagano življenje odraslih** (Cankarjeva založba, 2021), roman
9. B. Šušteršič: **Vzgoja lastnih sadik** (založba Brigitin vrt, 2021), priročnik

Za otroke in mladino:

1. Tina A. Papis: **Zebra v ogledalu** (založba Miš, 2021), slikanica
2. M. Jusafzaj: **Malala in čarobni svinčnik** (založba Grafenauer, 2021), slikanica
3. M. K. Musil: **Lev Izidor** (založba Pivec, 2021), slikanica
4. A. Eggert: **Želja po jahanju** (Skrivnost, 2021), kratka proza
5. D. Pilkey: **Pasji mož. Kazin in kazen** (založba Mladinska knjiga, 2021), strip
5. K. Ohlsson: **Srebrni deček** (založba Miš, 2021), mladinski roman
6. K. Roskifte: **Vsi skupaj štejejo** (založba Modrijan, 2021), poučna slikanica
7. R. Bratby: **Klasična glasba** (založba Narava, 2021), poučna slikanica

Foto: Knjižnica Ormož

Nenazadnje vam želimo miren december in radodarno, prijazno in knjig polno leto 2022.

Samo Žerjav

2000

Pravijo, da ima človek jasnejše misli, ko hodi. Verjetno res, je pa seveda še cela paleta faktorjev, ki vplivajo na bistrost dogajanj v glavi. Bela odeja, ki nas je razveselila v uvodu v najlepši mesec, me je pognala na daljši sprehod. Grabe– Obrež–Središče–Grabe. Dovolj časa za predelavo pomembne teme, ki se nas še kako tiče.

Tale zapis bo posvečen demografiji. V glavi mi namreč odmeva učenčevo vprašanje: »Učitelj, nas pa ni več niti 2000 v občini, ste videli nove podatke?« Seveda sem videl. Pri geografiji je namreč tako: podatki zastarajo, se spreminjajo in učencem je treba predstaviti realno sliko. Priznam, verjetno je tega kriva čudna zmes lokalpatriotizma in razočaranja in ne vem, česa čisto točne še – vedno, ko so me učenci vprašali, češ, učitelj, koliko pa nas je v naši občini, sem na brzino postregel s starimi podatki: »Pa, recimo 2200, tu nekje.« Da ne bo pomote, drugih podatkov učencev ne prikrivam, a ... mogoče me kdo razume.

Kaj se dogaja? Ni lepo slišati, da smo med občinami, kjer se število prebivalcev vztrajno zmanjšuje. Pa saj to vidimo. Otrok ni na ulicah, igriščih, na dvoriščih samo zato, ker so ujetniki telefonov, računalnikov in ostale tehnološke navlake, ampak ker jih enostavno ni več toliko, kot jih je bilo nekoč. Sveta preproščina.

»Učitelj, mogli jih bote nekež napraviti, ka de nas več,« se znajo pohecati učenci, ko se pogovarjamo o prebivalstvu Slovenije pri geografiji v 9. razredu. Zadnjič sem ujel prispevek o šoli v bližini Ljubljane, kjer so pred 15 leti imeli 200 učencev na takrat še mirni podeželski šoli, danes pa pišejo novo, bolj urbano zgodbo s skorajda 900 učenci. Ne navijam za demografski boom za vsako ceno, seveda ne, lepo je živeti v manjši sredini, kjer se vsi poznamo, a na tem mojem zimskem sprehodu pač razmišljam na glas. Staramo se in še se bomo starali in še manj nas bo. Kako dalje?

Včasih se zgodijo čudeži, na katere nimamo neposrednega vpliva. Vzemimo Benedikt, občino, ki je doživela preporod, za katerega je bilo potrebno – veste kaj? Jah, mimo so speljali pomursko avtocesto, sčasoma je zadevo zagrabil gradbeni sektor in razvoja kraja ni videti konca. Pa Sveta Trojica, saj vemo: »Prodam zazidljivo parcelo, 3 min do avtoceste.« Tudi Gorišnica je nekje na tej poti. Lahko jim samo čestitamo. Čestitamo lahko tudi našemu Davidu in Barbari, ki bosta, če bo vse, kot si zaslužita, »prisilila« nekaj mladih, da v Središču ostanejo ali se mogoče vanj iz mariborskega ali ljubljanskega študentskega gnezda vrnejo. Čestitali bi lahko komu, ki bi po čudežu našel vrtino termalne vode, ki bi zadoščala za odprtje, karikiram, Term Šalovci. Katera je vaša prva asociacija, ko se peljete skozi Trgovišče in Cvetkovce? Policijska kontrola za vsakim vogalom? Jaz prvo opazim podjetnost kmetij – vsaka druga se ponaša z reklamno tablo. Zakaj tega ni v našem Obrežu? Smo res manj podjetni? Zakaj še vedno nimamo prenočišč za turiste, ki obiskujejo predvsem našo Oljarno? Ene same samcate (prazne) hiše, skednja ali česa tretjega nismo namenili turizmu. Nobene kmetije nismo uspeli preusmeriti v »kmečki turizem«. Pa imamo kaj pokazati! Gotovo bi se dalo marsikaj: urediti zbirko/muzej kmečkega orodja, evo, to mi je najprej padlo na pamet. O Dravi, moji priljubljeni temi, tokrat niti ne bom govoril.

Znamo in zmoremo. Ker moramo! Drugače bo naše nekoč cvetoče Središče, simbol ponosnega trga na vzhodnem robu naše zgodovinske dežele Štajerske (če se izrazim v stilu 19. stoletja), utonilo nekam, kamor mu ne bi bilo treba.

Pred črpalko zavijem levo v najmanjšo središko ulico, ki nosi ime po našem velikem Modrinjaku, potem pa na naslednjem razcepu levo, preko Trnave, mimo lepo ohranjenih kmetij, na Plac. Lepo je pri nas. Ampak to včasih enostavno ni dovolj.

Skrb za živali pozimi

V mrzlih zimskih dneh poskrbimo, da imajo živali **toplo zavetje** in da se **dobro počutijo**, ko jih v prazničnem obdobju pogosto strašijo poki petard in druge pirotehniko. Živali ne vedo, da pokanje pomeni praznovanje ljudi, ne vedo, da bo minilo, in ne razumejo, kaj se dogaja. Vsak pok jim predstavlja grožnjo, strah in trpljenje.

Živali, kljub temu da so pokrite z dlako ali s perjem, pri nizkih temperaturah zebe. Izpostavljenost mrazu občutijo kot bolečino in lahko resno škoduje njihovemu zdravju, zato poskrbimo za primerno bivališče.

PSI in MAČKE

NAJLEPŠE JE, ČE SO LAHKO Z NAMI, V HIŠI, NA TOPLEM. Če to res ni možno, pa poskrbimo, da kljub temu zimo preživijo brez bolečin in jim zagotovimo zadovoljene osnovne življenjske potrebe.

- Primerna je lesena uta, hiška, ki je dobro izolirana ter napolnjena s slamo. Odeje niso tako primerne, saj postanejo vlažne in povzročajo nasproten učinek – hladijo. Hiška mora biti dvignjena od tal in dvoprekatna, da ponuja zavetje brez direktnega vhoda mraza.
- Ob hudem mrazu jim za prenočišče ponudimo hodnik, garažo, prostor s primerno temperaturo.
- Vedno mora biti na razpolago sveža tekoča voda (menjamo večkrat na dan), hranimo jih pa predvsem s kakovostnimi briketi, ki ne zamrznejo.
- Pomembno je, da jim omogočimo dovolj gibanja. V primeru soljenja cest psu po sprehodu umijemo in obrišemo tačke, da ne nastanejo rane.

PTIČI

Pozimi ptiči težko najdejo hrano, zato jim **nastavimo semena** in pomagamo preživeti zimo.

Ideja: semena vsipajte v modelčke za piškote, prelijte z želatino (agar-agar), s palčko naredite luknjico za vrstico. Ko se strdi, obesite na drevo (pazite na prisotnost in pozornost mačk)

PRIJAZEN VESELI DECEMBER

December je pogosto vesel, vse prevečkrat pa za živali zelo žalosten. Poleg mraza, ki jih ogroža, in petard, ki jih strašijo, ljudje pogosto ravnavo nepremišljeno.

Živali NISO darilo

Pogosto si ljudje podarjajo živali za darilo. To je neodgovorno in tudi kaznivo. Kaj se pogosto zgodi s temi živalmi? Ljudje se jih naveličajo ali niso zmožni primerno poskrbeti za njih, zato živali pogosto **nesrečno životarijo** v slabih razmerah – pozabljene in osamljene – ter povzročajo slabo voljo skrbnikom.

Če želite resnično pomagati živalim, se o tem doma temeljito pogovorite ter **posvojite** kakšno, ki nujno potrebuje nov dom – v zavetiščih in pri društvih jih še veliko čaka na svojo srečo.

Pri nakupovanju kozmetike pa bodite pozorni, **ali podjetje svoje izdelke testira na živalih**. Seznam (Črno in belo listo) si lahko ogledate na naši spletni strani ali nam pišite: dzzpom@gmail.com, da vam ga pošljemo.

Psi slišijo 10x bolje in 4x dlje kot ljudje. Ne vedo, kaj se dogaja, za njih je zunaj **VOJNA!**

V prazničnem času je več izgubljenih in povoženih živali.

Ptice izgubijo orientacijo, pokanje jim pogosto poškoduje sluh.

Divje živali zaradi panike izgubijo veliko energije, ki jo nujno potrebujejo, da preživijo zimo.

Če se naša žival boji pokanja, ji v tem času delajmo družbo, bodimo ob njej. Za gibanje poskrbimo čez dan, ponoči pa jim nudimo varno okolje.

DOBRODELNOST

Koledar je prelepa priložnost, da podprete naše delo in hkrati nekoga razveselite.

Koledar 2022

Rešenčki, ki smo jim pomagali

Z nakupom koledarja nam pomagaš,
da še naprej pomagamo živalim.

Naročite ga lahko na:
dzzpom@gmail.com ali
na 070 879 212.

Prispevek za koledar je
10 eur (+2 eur za ptt). Pri naročilu
nad 5 koledarjev 1 gratis.

Hvala Tadej Gudan (fotografija) in
Lina Kokol (oblikovanje) za prelep koledar.

Namenitev dohodnine

Država se v korist organizacijam, ki delujejo v javnem interesu, odpove 1 % dohodnine. Vas to ne stane nič! Če tega dela dohodnine ne namenite nobeni organizaciji, ta ostane državi.

KONTAKT

Društvo za zaščito živali Pomurja
Trg zmage 8, p.p. 30,
9000 Murska Sobota

070/879-212
040/736-313
E-mail: dzzpom@gmail.com

Davčna številka: 19446993
TRR: 02340-0256066415 (NLB d.d.)

ZAHTEVA za namenitev dela dohodnine za donacije

_____ (ime in priimek davčnega zavezanca)

_____ (podatki o bivališču: naselje, ulica, hišna številka) (poštna številka, ime pošte)

<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------

_____ (davčna številka)

_____ (pristojni davčni urad, izpostava)

Naziv upravičenca	Davčna številka upravičenca	Odstotek (%)
DRUŠTVO ZA ZAŠČITO ŽIVALI POMURJA	1 9 4 4 6 9 9 3	1 %

V/Na _____, dne _____

(podpis zavezanca/ke)

Zaživela kartica pomagam čebelam in ostalim oprashačevalcem

Kartica *Pomagam čebelam in ostalim oprashačevalcem* je namenjena splošni javnosti in podjetjem kot poslovno darilo. Projekt je usmerjen k spodbujanju sajenja medovitih rastlin in posledično zagotavljanja večje količine hrane za čebele in ostale oprashačevalce. Hkrati je namenjen ozaveščanju javnosti o pomenu čebel in ostalih oprashačevalcev ter njihove ekosistemske storitve oprashačevanja, ki je ključna za prehransko varnost. Z nakupom kartice bodo imeli posamezniki in podjetja možnost, da pripomorejo k izboljšanju stanja. Ob nakupu podporne kartice v vrednosti 20 evrov bo del sredstev namenjen nakupu ter sajenju sadik medovitih dreves in semen medovitih rastlin, posameznik pa bo prejel tudi darilo, ki je naravnano trajnostno v skladu z ohranjanjem narave in sajenjem medovitih rastlin.

Čebelji pridelki in izdelki iz čebeljih pridelkov (Vir: arhiv CZS)

Ob nakupu kartice posameznik prejme e-potrdilo *Posvojitelj medovitega drevesa*, USB-kartico *Pomagam čebelam in ostalim oprashačevalcem* za podpornike čebel in ostalih oprashačevalcev, vrečko semen medovitih rastlin, ki so vir hrane za čebele in ostale oprashačevalce, ročno izdelano trajnostno nakupovalno vrečko, izdelano na način ponovne uporabe, knjigo o učinkoviti rabi čebeljih pridelkov *Zdravnik svetuje* (avtorja prim. Petra Kapša, dr. med.), nogavice *Brez čebel ni življenja* in svinčnik za podpornike čebel in ostalih oprashačevalcev.

Kartico lahko naročite s skeniranjem QR-kode, ki je na fotografiji, ali po e-pošti: tina.zerovnik@czs.si.

Vabljeni posamezniki, društva in podjetja, da z nakupom kartice postanete podporniki čebel in ostalih oprashačevalcev!

Marko Borko, Čebelarska zveza Slovenije

3D-kranjica – nova visokotehnološka čebelarska atrakcija predstavljena javnosti

Letos, 27. avgusta, sta v Čebelarskem centru Slovenije predsednik Republike Slovenije Borut Pahor in predsednik Čebelarske zveze Slovenije Boštjan Noč razgrnila 3D-kranjico. Dogodek je predstavljal prispevek Čebelarske zveze Slovenije ob predsedovanju Republike Slovenije Svetu Evropske unije. Razgrnitve so se udeležili številni visoki gostje, veleposlaniki oz. njihovi namestniki iz Češke, Indije, Irske, Japonske, s Kosova, iz Madžarske in Rusije, nekateri evropski poslanci in poslanci Državnega zbora Republike Slovenije, župani oz. podžupani slovenskih občin. Na razgrnitvi so zbrane nagovorili dr. Jože Podgoršek, minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Boštjan Noč, predsednik ČZS, prof. dr. Janez Bogataj, etnolog in ambasador Evropske gastronomske regije Slovenija, in

Marko Borko, vodja izobraževanja in usposabljanja pri Čebelarski zvezi Slovenije in vodja projekta 3D-kranjica.

3D-kranjica je 170 cm dolg fizični model čebele v razmerju 1:100 z več kot 90% morfološko podobnostjo z resnično čebelo delavko (*Apis mellifera carnica*), torej našo avtohtono kranjsko čebelo. Kot taka je edinstven poučni in promocijski pripomoček, katerega izdelava je bila kompleksna, tako v umetniškem, kot v tehnološkem smislu. Za osnovo je služila resnična kranjska čebela, slikana z napravo Mikro CT, in sicer do mikrona natančno. Iz tega sestavljen digitalni model čebele je služil izdelavi fizičnega modela s pomočjo 3D-tiska. Vanjo smo vgradili gibljive dele (rilček, tipalnice, želo, voskovne žleze), ki jih poganja

mehatronske sestavi z računalniškim krmiljenjem. Postavljena je na vrteči se platformi, vgrajeni v repliko tipičnega slovenskega čebelnjaka, in vsebuje devet poučnih animacij v slovenskem ali angleškem jeziku (1. Rilček in medni želodček, 2. Tiplavnice, 3. Sestavljene in pikčaste oči, 4. Notranji organi, 5. Cvetni prah, 6. Propolis, 7. Voskovna žleza, 8. Varoja in 9. Želo), simulacijo čebeljega vida ter taktilni didaktični pripomoček – model čebele v velikosti 20 cm za slepe in slabovidne, ki ga bodo lahko občutili v rokah.

3D-kranjica je stalno na ogled v Čebelarstvu Slovenije. Ogled animacij je v okviru čebelarskih usposabljanj in predstavitev ČZS brezplačen. Ogled je brezplačen tudi za organizirane skupine vrtčevskih otrok oz. šolarjev, dijakov in študentov, še zlasti v okviru enodnevnega programa dnevnega centra ČŠOD, naravoslovnega čebelarskega dne *Od cveta do medu*. Za splošno javnost je ogled animacij možen z nakupom žetona v delovnem času gostišča Čebelica. Predogled 3D-

kranjice je možen na tej povezavi: <https://www.youtube.com/watch?v=OmyBW-IXrgA>. Dobrodošli v Čebelarstvu Slovenije na Brdu pri Lukovici, kjer vas bo 3D-kranjica ponesla v osupljiv svet čebel.

Stanka Horvat, predsednica DTV Partizan Središče ob Dravi

DTV Partizan ob obletnici Dravskega sokola

V prejšnji številki Sredice ste lahko prebrali članek ob 110-letnici Dravskega Sokola Središče ob Dravi, katerega naslednik je Društvo za telesno vzgojo Partizan Središče ob Dravi, krajše DTV Partizan (prvotno je bilo TVD Partizan). Zato je prav, da kaj povemo tudi o njem.

Po drugi svetovni vojni je bila namreč Sokolska zveza razpuščena in je leta 1945 nastala Fizikalna zveza Slovenije. Leta 1951 pa so se slovenski telovadci na svoji skupščini odločili, da se telovadne zveze preimenujejo v Telovadno društvo Partizan, krajše TVD Partizan.

TVD Partizan Središče ob Dravi je bilo poleg TVD Partizan Ormož najuspešnejše športno društvo v prvih povojnih desetletjih, po letu 1966 pa tudi edino, ker je tovrstna organiziranost v Ormožu, pri Veliki Nedelji, v Miklavžu pri Ormožu ter Ivanjkovcih zamrla. Društvo je v svojem dolgem delovanju doživljalo velike vzpone in padce.

Predvsem 50. in 60. leta prejšnjega stoletja veljajo za najuspešnejša v delovanju društva, saj je po ohranjenih zapiskih že takrat bilo preko 200 aktivnih članov društva, ki so se udeleževali splošne telesne vadbe. Ta je potekala pozimi v Sokolani, ki je bila slovesno odprta l. 1926 in je vsa leta služila svojemu namenu. Telovadci so imeli v Sokolani na seznamu orodja samo en drog, konja, kozo, bradljo, stojalo za višino, prožno desko in blazino ter tri kroglice. Na zunanem igrišču med šolo in Sokolano pa se je poleti igrala odbojka, rokomet in nogomet. Člani društva so bili razdeljeni v kategorije po starosti, in sicer: otroci, pionirji, mladina, člani ter

starejši člani – za moške in ženske. Člani so se vsako leto udeleževali raznih tekmovanj in manifestacij, sodelovali so na akademijah ob krajevnih praznikih ter se udeleževali republiških ter državnih zletov po vsej Sloveniji in tudi bivši Jugoslaviji.

Konec 60. in v začetku 70. let prejšnjega stoletja je začela orodna telovadba vse bolj zamirati, povečalo pa se je zanimanje za odbojko, rokomet in nogomet. Ti športi so se pozneje dobro razvijali in dosegali dobre rezultate. Leta 1973 se je asfaltiralo rokometno igrišče pri OŠ, nogometarji pa so se preselili na Gradišče na Trate. Sokolano pa so morali konec 70. let zaradi dotrajanosti zapreti. Zimska vadba je potem nekaj časa potekala v prostorih šole, nato pa je nastopilo zatišje. Tako so starejši člani znali reči, da je vsega kriva žoga. Šele po izgradnji telovadnice l. 1987 je šola, prav tako pa tudi DTV Partizan, dobila potrebne prostore za rekreacijo. Poleg splošne vadbe za otroke, mladino in odrasle se je začel igrati še namizni tenis, košarka, badminton in odbojka. Z leti pa se seveda trendi rekreacije spreminjajo, in tako so se zadnja leta pojavile nove vrste vadb, kot so aerobika, ples, pilates in zumba. Poleg teh novih vadb pa izvajamo še posebej vadbo za predšolske otroke – gibalne urice ter vadbo za zrela leta.

Poleg zimske rekreacije med letom izvajamo v društvu druge različne dejavnosti. Te so vsakoletno smučanje na Rogli, velikonočni pohod, turnirji ob občinskem prazniku, kolesarjenje ob 1. maju, spomladanski pohodniški izlet, različna kolesarjenja, igranje odbojke na mivki na Tratah in še kaj. Društvo uspešno sodeluje tudi z drugimi društvi v naši občini.

Člani in vaditelji DTV danes

Po vseh teh dolgih letih delovanja društva se člani UO in NO ter vaditelji redno dobivamo na sestankih, kjer načrtujemo naše delo. Trenutno društvo šteje preko dvesto članov, skoraj toliko kot pred 70 leti. Veseli smo, da se naši občani tako radi udeležujejo ponujene rekreacije. Ponosni smo na svojo bogato zgodovino in na vse naše predhodnike, ki so delali za dobrobit našega društva in kraja. Navedla bom le predsednike DTV Partizan, in sicer po letih delovanja od leta 1952 naprej: Edvard Pajek, Srečko Vittori, Ivan Zidarič, Rudi Mlakar, Mirko Tomašič, Ivan Horvat, Tomislav Ivančič, Miha Horvat, Lidija Lukman in Stanka Horvat.

Seveda pa moram poudariti, da gre velika zahvala vsem nekdanjim in sedanjim vaditeljem, ki jih je preveč, da bi jih naštevala. Ti so s svojim delom pripomogli, da so lahko mnoge generacije otrok, mladine in odraslih skrbela za zdrav način življenja.

Posebna zahvala pa gre tudi Občini Središče ob Dravi, ki nam svojimi finančnimi sredstvi pomaga pri delovanju društva, ter OŠ Središče za omogočeno koriščenje telovadnice.

REKREACIJA 2021/2022

DAN	URA	DEJAVNOST IN SKUPINA	IZVAJALEC
PONEDELJEK	16.30–17.30	GIBALNE URICE: otroci 3–6 let	DTV Partizan: Pajek, Plohl
	17.45–18.45	SPLOŠNA VADBA	DTV Partizan: Nemeč
	19.00–20.30	REKREACIJA: gasilci	PGD Središče, Obrež: Aleksič, Munda, Jelovica B.
TOREK	16.00–17.15	NK – U13	Habjanič, Kolarič
	17.30–18.30	SPLOŠNA VADBA: badminton	DTV Partizan: Lukman, Šalamun
	19.00–20.45	NK – ČLANI	Zemljič
SREDA	16.15–17.45	NK – U9	Govedič, Jurkovič
	18.00–19.30	NOGOMET: odrasli rekreativci	DTV Partizan: Panič
	19.45–20.45	ZUMBA	DTV Partizan: Rotar
ČETRTEK	15.30–16.45	NK – U11	Marčec
	17.00–18.45	NAMIZNI TENIS: 17.00–18.00 (osnovnošolci in odrasli) 17.00–18.45 (samo odrasli)	DTV Partizan: Nemeč, Borko
	19.00–20.30	REKREACIJA: gasilci	PGD Središče, Obrež: Aleksič, Munda, Jelovica B.
PETEK	15.45–17.00	NK – U7	Kolarič
	17.15–18.45	NK – U13	Habjanič, Kolarič
	19.00–20.45	NK – ČLANI	Zemljič
SOBOTA	9.00–10.30	NK – U9	Marčec
	10.45–12.00	NK – U11	Govedič, Jurkovič
	16.30–18.00	ODBOJKA: mladina, odrasli	DTV Partizan: Kuharič, Horvat
	18.15–19.45	NOGOMET: odrasli rekreativci	DTV Partizan: Panič
	20.00–21.30	KOŠARKA: mladina, odrasli	DTV Partizan: Raušl

Le nekaj vročičnih
decembrskih dni

je še do božiča in novega
leta

v tem času si vsak le
najboljše obeta

in vse kar je dobrega,
drugim želi,

naj v vas bo svetloba
božične noči,

v prihodnosti pa naj le
sreča žari!

POGOJ ZA OBISK VADBE JE IZPOLNJEN POGOJ PCT.

MM
Studio lepote

Geliranje nohtov

Ličenje

Tečajji ličenja

Prodaja točenih parfumov

Domače torte za vse priložnosti

Kozarčne sladice

Cakepopsi

MM
Sladki kotiček

00386 (0)41 456 817

MM - Studio lepote, Marjela Modrinjak s.p.

mm_studio_lepote

MM - Studio lepote, Marjela Modrinjak s.p., Grabe 40, 2277 Središče ob Dravi, PE: Ulica Jureša Čirka 6, 9240 Ljutomer

FRIZERSKI SALON
SANDRA
Aleksandra Zegar s.p.
Partizanska ul. 2a
2277 Središče ob Dravi

DELOVNI ČAS

pon. - pet 8:00 - 19:00
sob. 7:00 - 12:00
ned. in prazniki zaprto

Naročila sprejemamo na tel.st.
041 873 311

Veselo božične praznike
in srečno novo leto!

BARVANJE
PRAMENI

TRANJE
SVEČANE FRIZURE

STRIŽENJE
moška, ženska, otroško

LA BIOTHEIQUE
PARIS

Cimetove božične zvezdice

Cimetove zvezdice so krhko božično pecivo, pripravljeno iz mandljev, beljakovega snega, sladkorja in cimeta.

Potrebujemo:

- 500 g zmletih mandljev,
- 5 beljakov,
- 480 g sladkorja v prahu,
- 1,5 žličke mletega cimeta.

Iz beljakov stepemo sneg. Ko sneg še ni povsem čvrst, postopoma dodajamo 450 g sladkorja in stepamo še deset minut, da dobimo čvrst sneg.

Zmlete mandlje in cimet premešamo. Od štiri do pet žlic snega damo na stran in ga shranimo v hladilniku, v preostali sneg pa dodamo zmlete mandlje in cimet ter vse skupaj previdno zmešamo. Maso shranimo v hladilnik za približno 60 minut.

Pripravimo si dva peki papirja. Prvega posujemo s preostalim sladkorjem v prahu in stresemo nanj ohlajeno maso. Pokrijemo z drugim papirjem in maso, ki je vmes, razvaljamo na približno 1 cm debeline. Papir odstranimo in iz razvaljane mase izrežemo zvezdice. Modelček med izrezovanjem sproti namakamo v mleti sladkor.

Zvezdice preložimo na pekač, ki smo ga obložili s peki papirjem. S čopičem jih premažemo s prihranjenim snegom in pustimo, da se vsaj dve uri sušijo na zraku (najbolje jih je sušiti kar čez noč), nato pa jih 10 minut pečemo na 160 °C. Počakamo, da se nekoliko ohladijo, nato pa jih previdno preložimo na rešetko. Pustimo, da se popolnoma ohladijo.

Iz mase naredimo približno 60 zvezdic.

Ledena torta

Za biskvit potrebujete:

- 180 g moke,
- 150 g kristalnega sladkorja,
- 300 g (šest) jajc,
- 30 g kakava,
- vanilijev sladkor.

Postopek dela:

Iz sestavin izdelamo biskvit, ki ga pečemo pri temperaturi 180° C od 25 do 30 minut.

Za nadev potrebujete:

- 750 g stepene sladke smetane,
- 150 g sladkorja,
- 100 g masla,
- 150 g (tri) jajc,
- 20 g želatine v prahu,
- 150 g vode,
- 100 g čokolade,
- rum,
- vanilijev sladkor.

Postopek izdelave nadeva:

Želatino namočimo v hladno vodo. Sladkor, maslo, jajca in arome najprej zmešamo, nato vse skupaj mešamo nad soparo. Nabreklo želatino damo nad parno kopel. Ko se stopi, jo vmešamo med že omenjeno mešanico. V hladno maso dodamo še stepeno smetano. Z maso polnimo biskvitno dno v tortnem obroču s premerom 26 cm. Najprej vlijemo v obroč 2/3 mase. V 1/3 mase pa dodamo stopljeno čokolado in jo vlijemo v belo maso. Ohlajeni torti odstranimo obroč, jo namažemo z masleno kremo, oblijemo s čokoladnim prelivom in okrasimo po kosih.

Slaščičarkin nasvet: "Preden začnete z izdelavo, najprej preberite celoten recept."

Lokalna kakovost potrjena s kolektivno blagovno znamko Jeruzalem Slovenija

Kolektivna blagovna znamka Jeruzalem Slovenija od leta 2018 povezuje lokalno ponudbo celotne Prlekije, največ ponudnikov je iz treh občin Destinacije Jeruzalem Slovenija, in sicer Ormož, Sveti Tomaž in Središče ob Dravi.

Prvo ocenjevanje Kolektivne blagovne znamke Jeruzalem Slovenija smo izvedli v letu 2018, ko smo ocenili tri kategorije: pridelke in živilske izdelke, rokodelske izdelke in izdelke unikatnega in industrijskega oblikovanja ter kulinarične prireditve. V letu 2021 smo zraven že omenjenih ocenili še kategorijo jedi in pijač, postreženih na gostinski način, hiše vin, vodena gastronomska doživetja in nastanitvene obrate.

Odziv ponudnikov na ocenjevanje je zelo dober, saj se ponudniki zavedajo, da sta medsebojno povezovanje in potrditev ponudbe s certifikatom Kolektivne blagovne znamke Jeruzalem Slovenija pomembna za večjo prepoznavnost in kompetitivnost destinacije v domačem in širšem okolju. V letu 2021 je bilo prijavljenih več kot 400 izdelkov, storitev in ponudbe, ki jih zajemajo kategorije ocenjevanja, za pridobitev pravice do uporabe Kolektivne blagovne znamke Jeruzalem Slovenija.

Strokovna komisija, ki jo sestavljajo dr. Tanja Lešnik Štuhec s prof. dr. Janezom Bogatajem in drugimi člani, ki so strokovnjaki na svojih področjih, skrbi za preverjeno kakovost certificirane ponudbe in nadgradnjo le-te. Tako je večji del ocenjene ponudbe v procesu certificiranja. **Pohvalno je, da so nekateri ponudniki nadgradili svoje izdelke z etiketo, zgodbo in embalažo, da je nadgradnja, kot meni strokovna komisija, ena boljših v slovenskem okviru.**

Visokokakovostna ponudba Destinacije Jeruzalem Slovenija si zasluži primerno etiketo, zgodbo in embalažo ter kakovosten marketinški material. S tem namenom smo v mesecu maju 2021 izvedli delavnice in svetovanje za vse kategorije, ki smo jih potem čez leto po prijavah ponudnikov na razpise po kategorijah ocenili. Pri ocenjevanju se je pokazal manjši obisk delavnic in svetovanj, kjer se ponudniki usposablajo, izobražujejo in dobijo smernice za nadgradnjo svoje ponudbe, saj je le malo ponudnikov izpolnjevalo pogoje ocenjevanja in nadgradnje. Delavnice in svetovanja so zaradi varnosti in preprečevanja širjenja covid-19 potekali virtualno. Šibki smo na področju oblikovanja primernih zgodb izdelkov, pri oblikovanju etiket, destinacijski embalaži in kakovostnem marketinškem materialu. Vse to je pomembno, da je ponudba privlačnejša za kupce. Trenutno so na razpolago skupne papirnate vrečke po celostni grafični podobi Destinacije Jeruzalem Slovenija. V načrtu

imamo nabaviti še ovijalni papir in destinacijske obešanke za dodajanje zgodb na izdelke, prejemnike Kolektivne blagovne znamke Jeruzalem Slovenija. Mnenje strokovne komisije je pomembno za izboljšanje destinacijske turistične ponudbe. Ponudniki, ki so strokovnjaki vsak na svojem področju, tako dobijo smernice, kako postati najboljši, kako nadgraditi svoje izdelke, pridelke, storitve in ostalo ponudbo, ki jo ocenjujemo v sedmih kategorijah.

Želeli bi imeti čim več 100% prleških izdelkov, storitev in ostale turistične ponudbe, tako bomo skrajšali dobavne verige, zmanjšali ogljični odtis ter z zelenim in trajnostnim poslovanjem povečali zaupanje gostov in kupcev v našo turistično ponudbo, ki je hkrati ponudba za lokalno prebivalstvo. Nenehno spremljanje trendov in povečevanje ponudbe, ki je prijazna do ljudi, živali in narave, bo na dolgi rok prispevala h kvalitetnejšemu življenju lokalnega prebivalstva. Strateške smernice EU in Slovenije so zmanjšanje uporabe plastične embalaže, zagotoviti prehransko varnost in dostop do zdrave hrane, pridelane na zdravem planetu, ki je del Evropskega zelenega dogovora – kmetijski vidiki Strategije »od vil do vilic« in Strategija za biotsko raznovrstnost do leta 2030. (Vir: <https://www.gov.si/novice/2020-06-11-evropski-zeleni-dogovor-kmetijski-vidiki-strategije-od-vil-do-vilic-in-strategija-za-biotsko-raznovrstnost-do-leta-2030/>.)

Vsaka odločitev za nakup lokalnih izdelkov, storitev in ostale ponudbe prispeva k ohranjanju delovnih mest, tradicije in znanja na našem prleškem območju.

Zelo pomembo je mreženje ponudnikov ter preverjena in ocenjena ponudba, označena s Kolektivno blagovno znamko Jeruzalem Slovenija, ki povečuje prepoznavnost naših ponudnikov v domačem in širšem okolju. Prav s povezanostjo in sodelovanjem lahko dosežemo veliko več kot vsak posameznik zase.

Sistem javnega alarmiranja

Alarmiranje prebivalstva je organizirano kot enoten sistem javnega alarmiranja, ki je podprt z avtonomnim informacijsko-komunikacijskim sistemom za vodenje in izvajanje zaščite, reševanja in pomoči. Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje ga organizira tako, da je sistem mogoče upravljati in z njim alarmirati prebivalstvo na lokalni, regijski ali državni ravni. Za alarmiranje so zadolženi Center za obveščanje Republike Slovenije, regijski centri za obveščanje, pristojne službe v gospodarskih družbah, zavodih in drugih organizacijah ter gasilske organizacije.

V Občini Središče ob Dravi je bila v zadnjih dveh letih večkrat sprožena sirena za nevarnost, predvsem zaradi opozorila o naraščanju reke Drave. Po katastrofalnih poplavah v novembru leta 2012, ko je zaradi povečanega pritoka iz Avstrije močno narasla in začela poplavlјati, zlasti v spodnjem delu. Izmerili so rekorden pretok Drave, ki je pod jezom v Markovcih dosegel okrog 2900 m³/s.

Po teh poplavah je bilo na nivoju države in regije sprejeto, da se od vsakem predvidenem večjem pretoku reke Drave aktivirajo službe za zaščito in reševanje ter se izvede preventivno alarmiranje z znakom za nevarnost. Občane v tem primeru

naprošamo, da se ne gibljejo na ogroženih področjih ter upoštevajo navodila pripadnikov Civilne zaščite in gasilcev. Prav tako je tudi ob naraščanju vodotokov po občini in ob primeru drugih naravnih nesreč potrebno zaradi varnosti dosledno upoštevati navodila pristojnih služb.

Sistem javnega alarmiranja je v osnovi namenjen alarmiranju prebivalstva, na nekaterih območjih se uporablja tudi za aktiviranje gasilskih enot, v Občini Središče ob Dravi so gasilske enote PGD Središče ob Dravi in PGD Obrež ter Štab Civilne zaščite alarmirani preko pozivnikov (tihlega alarmiranja), tako da se ob gasilskih intervencijah javne sirene ne sprožijo.

Spoštovane občanke in občani Občine Središče ob Dravi, pripadniki Štaba Civilne zaščite Občine Središče ob Dravi vam ob prihajajočih praznikih želimo veliko sreče, zdravja in varnosti. Naše želje so predvsem, da nam vreme ter ostale nesreče v novem letu 2022 čim bolj prizanesejo.

ZNAKI ZA ALARMIRANJE OB NEVARNOSTI NARAVNIH IN DRUGIH NESREČ

1. OPOZORILO NA NEVARNOST - enoličen zvok sirene, ki traja 2 minuti - se uporabi za napoved bližajoče se nevarnosti visoke vode, požara, ekološke nesreče in drugih nesreč.

2. NEPOSREDNA NEVARNOST - zavijajoč zvok sirene, ki traja 1 minuto - se uporabi ob nevarnosti poplave, večjem požaru, radiološki in kemični nevarnosti, nevarnosti vojaškega napada ter ob drugih nevarnostih.

3. KONEC NEVARNOSTI - enoličen zvok sirene, ki traja 30 sekund - se obvezno uporabi po prenehanju nevarnosti, zaradi katere je bil dan znak za neposredno nevarnost.

4. PREIZKUS SIREN - zvok sirene je enak znaku za konec nevarnosti - se opravlja vsako prvo soboto v mesecu ob 12. uri.

Če potrebujete nujno medicinsko ali veterinarsko pomoč, pomoč gasilcev, gorske reševalne službe ali drugih reševalnih služb ali če opazite naravno ali drugo nesrečo, pokličite **center za obveščanje - 112**.

TUŠ SUPERMARKET KRAP ORMOZ

Hardek 34, Ormož

ODPIRALNI ČAS:

PON - PET: 7. - 20. h in SOB: 7. - 17. h

Kontakt 02/741 14 30

TUŠ MARKET KRAP SREDIŠČE OB DRAVI

Slovenska cesta 36, Središče ob Dravi

ODPIRALNI ČAS:

PON - PET: 7. - 19. h in SOB: 7. - 15. h

Kontakt: 02/719 47 89

PIZZERIA IN GRILL KRAPEK

Hardek 34i, Ormož

Delovni čas lokal:

pon. - čet. 7.00-22.00

pet. - sob. 7.00-23.00

ned. 7.00-22.00

Delovni čas kuhinja:

pon. - čet. 10.00 - 21.30

pet. - sob. 10.00 - 22.30

ned. 15.00 - 21.30

Kontakt: 02 / 740 19 42

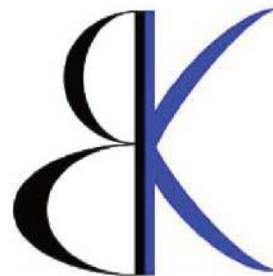
www.kraperk.si

Cenjenim strankam želimo VESEL BOŽIČ IN SREČNO NOVO LETO 2022!

ROBERT JAKL s.p.
IZDELOVANJE KOVINSKIH IZDELKOV
Modrinjakova ulica 4
SI-2277 Središče ob Dravi
Tel: +386(0) 271 91 282
Fax: +386(0) 271 91 582
E-mail: jakl@siol.net

Vesel božič ter srečno in uspešno novo leto vam želi kolektiv podjetja Robert Jakl s.p.

RAČUNOVODSTVO

LEKTORIRANJE
vseh vrst besedil

PREVAJANJE
(nemščina, angleščina)

Srečno 2022!

Boštjan Kranjčec, s.p. | bostjan.kranjcec@gmail.com | 031439507

Kmetija SEVER
PERUTNINARSTVO

Miran Sever

Nosilec dopolnilne dejavnosti na kmetiji
Šalovci 42, Središče ob Dravi

Tel.: 02/719 13 94, Dragica: 030 292 183,
Miran: 041 724 363

Vesele božične praznike in srečno 2022.

Vesel božič in srečno novo leto 2022

Geo - Teh Toni Jelovica s.p.
SVETOVANJE NA PODROČJU GEODEZIJE IN GRADNENIŠTVA
Tel.: 041 443 140
E-mail: toni.jelovica@gmail.com

INŽENIRING ZA PODROČJE GRADBENIH IN DRUGIH UPRAVNIH STORITVEV

PROJEKTIRANJE
hiš
poslovnih stavb
gospodar. poslopj
komunalnih objektov

NEPREMIČNINE
posredovanje nakup-prodaja

GEODETSKE STORITVE
ureditve mej
parcelacije
evidentiranje stavb
geodetski načrti
zakoličbe
evidentiranje GJ

KJE

LJUTOMERSKA CESTA 30, 2270 ORMOŽ
(DOM DRUŠTEV ORMOŽ)

ATBiro

ATBiro, projektiranje in inženiring, Boštjan ZOREC, s.p., Godeninci 2/a, SI-2277 SREDIŠČE OB DRAVI, tel: 031/379-485; www.atbiro-projektiranje.si; atbiro.projektiranje@gmail.com

IZDELAVA VSEH VRST PROJEKTNE DOKUMENTACIJE ZA NOVOGRADNJE, PRIZIDAVE, NADZIDAVE, RUŠITVE IN LEGALIZACIJE VSEH VRST OBJEKTOV.

Vsem poslovnim partnerjem, dosedanjim in bodočim strankam, želimo v prihajajočem letu 2022 obilo zdravja, sreče, medsebojnega razumevanja in poslovnih uspehov.

SREČNO, ZDRAVO in USPEŠNO 2022!

Kolektiv podjetja ATBiro

Geodetske in nepremičninske storitve **ČRČEK**

Jure Črček s.p.

S strani Inženirske zbornice Slovenije imamo dovoljenje za izvajanje geodetskih storitev pod zaporedno številko 0313.

Jure Črček, dipl.inž.geod.

Geodetska izkaznica št.: 220984

Nepremičninski posrednik, št. lic.: 02159

Obrež 58a, 2277 Središče ob Dravi

Tel.: 031 - 791 - 446

mail.: info@geocrcek.si www.geocrcek.si

VSEM NAŠIM STRANKAM IN POSLOVNIM PARTNERJEM ŽELIMO VESELE PRAZNIKE, OBILO ZDRAVJA, OSEBNEGA ZADOVOLJSTVA IN POSLOVNEGA OPTIMIZMA TER VSE DOBRO V NOVEM LETU.

GEODETSKE STORITVE:

- UREDITEV MEJE
- PARCELACIJA (DELITEV ALI ZDRUŽITEV PARCEL)
- EVIDENTIRANJE STAVBE (VRIS OBJEKTA)
- IZRAVNAVA MEJE
- SPREMEMBA BONITETE ZEMLJIŠČA
- ZAKOLIČBA OBJEKTA

PROJEKTIRANJE (PROJEKTI ZA GRADBENO DOVOLJENJE PGD, PZI,...)

PRAVNO SVETOVANJE (IZDELAVA POGODB (KUPOPRODAJNIH, DARILNIH,...))

NEPREMIČNINSKO POSREDOVANJE

GRADBENI NADZOR

GRADBENI CENTER SEJATEH,
ORMOŽ

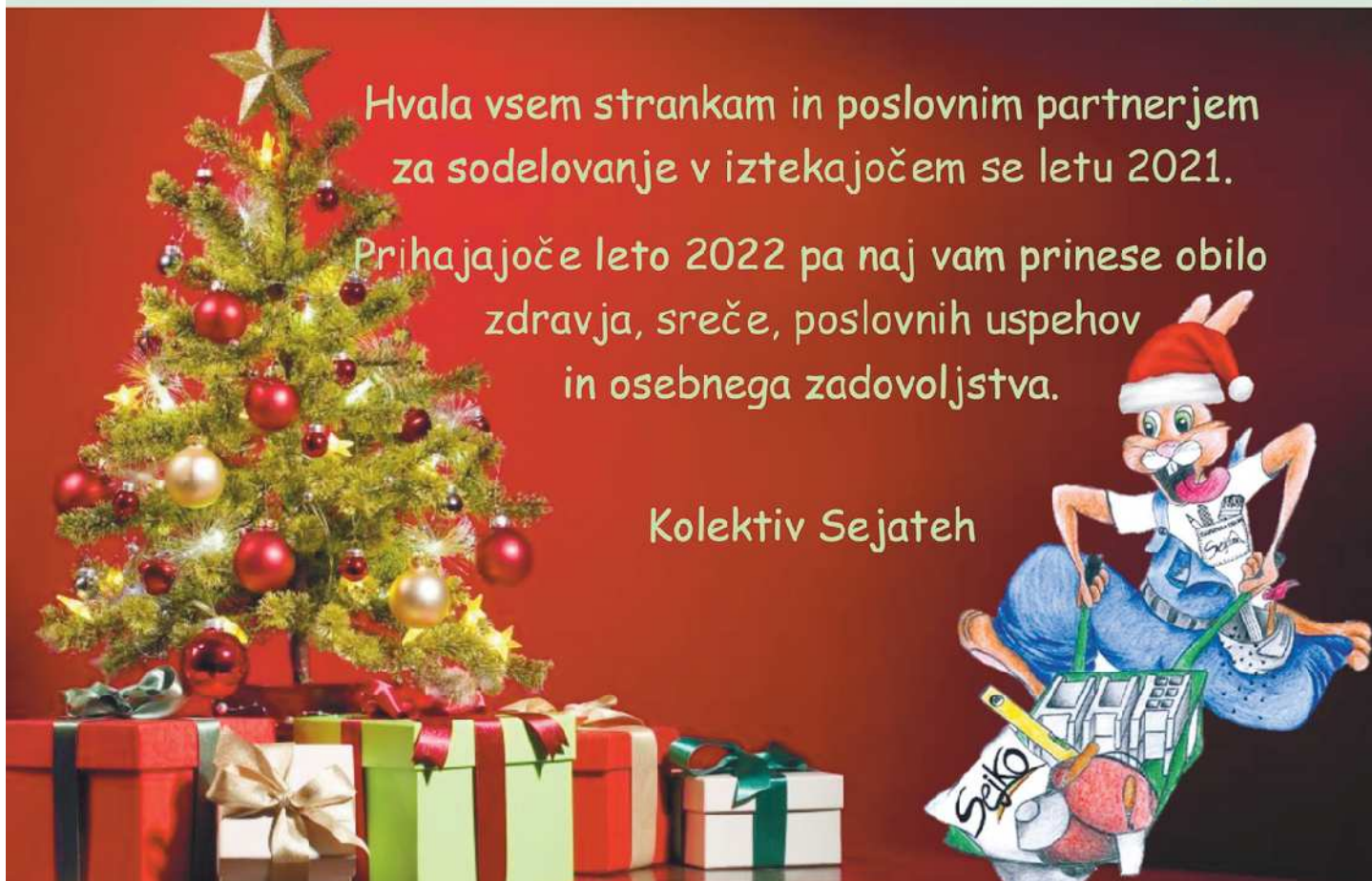
*Vse za gradnjo, obnovo in dom!
Od temelja do strehe!
V ponudbi imamo tudi materiale za
vodovod, ogrevanje in elektroiko.*

SejATEH d.o.o.
www.sejateh.si

Hvala vsem strankam in poslovnim partnerjem
za sodelovanje v iztekajočem se letu 2021.

Prihajajoče leto 2022 pa naj vam prinese obilo
zdravja, sreče, poslovnih uspehov
in osebnega zadovoljstva.

Kolektiv Sejateh

FOTOGRAFSKE STORITVE

Nudim fotografiranje za osebne dokumente, poroko, krst, portretna fotografija, fotografiranje v naravi ter razna druga tematska fotografiranja.

Kontakt: 041-639-668
FB: klavdijavrukphotography@gmail.com

Klavdija Vruk s.p.

NAGRADNA IGRA SUDOKU

Sudoku je logična uganka, katere cilj je zapolniti kvadratno mrežo velikosti 9×9 s števili od 1 do 9. Pred vami sta dve mreži sudoku. Prvi sudoku je lažji, drugi pa težji.

Pravila igre

Prazna polja v danem kvadratu izpolnite s števkami od 1 do 9 tako, da bo v vsaki vrstici, v vsakem stolpcu in vsakem manjšem kvadratu 3×3 , omejenem z debelejšimi črtami (torej poudarjeno področje velikosti 3×3), vsaka izmed števil od 1 do 9 nastopala natanko enkrat.

To pomeni, da mora vsaka vrstica, stolpec in vsako izmed področij, velikosti 3×3 , vsebovati števila 1–9 (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9).

Avtor sudokuja je Robert Tekavčič.

Sudoku 1

2	8		5		7	4	6	
4							3	1
	7	3		9	1	2		5
			3			5		6
						8	9	
1		4			5		2	7
	1	2				9	4	8
3						6	7	
9	6	8		2	1			

Sudoku 2

		7	5		3	4	6	
			6		1	9	2	
				4		5		
			7	6	2		8	
	2			1	9		4	
9		6		2				7
3		1						
	7							1

Nagradno žrebanje

Pravilno rešena sudokuja prineseta izžrebancema naslednji nagradi:

- za lažji sudoku (Sudoku 1): **darilni bon v vrednosti 20 evrov** (Pizzeria in Grill Krapek, Nejc Zemljič, s. p., v Ormožu);
- za težji sudoku (Sudoku 2): **darilni bon v vrednosti 50 evrov** (Pizzeria in Grill Krapek, Nejc Zemljič, s. p., v Ormožu).

Prislužite si jo tako, da pravilno izpolnjen nagradni sudoku izrežete ali prepisete in posredujete na naslov **Občina Središče ob Dravi, Trg talcev 4, pripis Glasilo – sudoku, 2277 Središče ob Dravi** ali pošljete v elektronski obliki na naslov: **urednistvo.sredica@gmail.com**, in sicer **do 10. marca 2022**.

Izmed vseh pošiljateljev bomo izžrebali dobitnika obeh nagrad in jo objavili v prihodnji številki glasila, ko bomo dodali tudi rešitve tokratnih sudokujev. Pošljete lahko tudi rešitev za samo en sudoku, pogoj za sodelovanje v nagradnem žrebanju nista oba pravilno izpolnjena sudokuja, zadostuje že ena pravilna rešitev enega ali drugega sudokuja.

Dobitniki nagrad iz prejšnje številke

Izžrebana nagrajenca pravilno rešenih sudokujev iz prejšnje številke Sredice sta:

- za lažji sudoku (Sudoku 1): nedeljsko kosilo za eno osebo v restavraciji in pivnici Folk v Središču ob Dravi prejme **Kim Razpotnik**.
- za težji sudoku (Sudoku 2): nedeljsko kosilo za dve osebi v restavraciji in pivnici Folk v Središču ob Dravi prejme **Tomaž Novak**.

Zaradi večje količine pravih odgovorov bomo podelili še tolažilno nagrado – pijačo za dve osebi po lastni izbiri v restavraciji in pivnici Folk, ki jo prejme **Drago Novak**.

Vsem izžrebancem čestitamo.

Česa nauči sudoku? Vztrajaj! Včasih ne gre drugače kot s poskušanjem in pravilno rešitev pogosto pokaže šele napačna.

Želimo vam veliko sreče in zabave pri reševanju tokratnih sudokujev.

Rešitev sudokujev iz prejšnje številke

Oba sudokuja sta imela le eno rešitev.

5	8	3	9	2	6	7	1	4
7	4	9	8	3	1	5	6	2
1	6	2	5	4	7	8	9	3
4	1	6	3	5	9	2	7	8
2	5	8	7	1	4	9	3	6
9	3	7	6	8	2	1	4	5
6	2	1	4	9	8	3	5	7
8	7	5	1	6	3	4	2	9
3	9	4	2	7	5	6	8	1

8	5	2	7	3	4	1	6	9
6	3	9	1	8	5	2	7	4
7	4	1	9	2	6	8	3	5
2	7	4	5	6	1	9	8	3
3	9	5	8	7	2	4	1	6
1	8	6	3	4	9	5	2	7
5	2	7	4	1	3	6	9	8
9	6	8	2	5	7	3	4	1
4	1	3	6	9	8	7	5	2

NAGRADNA KRIŽANKA

				AVTOR: JOŽEK	BODOČI VLADAR	NEKDANJI IRANSKI CESAR PAHLAVI	GRŠKI OTOKI, ODISEJEVA DOMOVINA	NOVOST, NOVOTA	ORANJE	SLOVENSKI ARHITEKT (MAKS)	HRIBOVJE V BELGIJI, LUKSEMBURGU IN FRANCIJI	
				PRIDELEK NA DOLOČENEM ZEMLIŠČU								
				POSODA ZA KEMIČNE POSKUSE, PREKAPNICA								
				SIN IZAKA IN REBEKE					ROBERT REDFORD			
				HRANA V PASTI					TELEVIZIJA			
POMOČ: AOKI, FERL, TALION, TERI	DOMOVINA SABAJEVCV	MOJZESOV BRAT	NADZEMNI DEL REPE SL. PEVKA ZORE		GL. MESTO GRČJE SL. GRAFIK DEBENJAK							
SLOVENSKI IGRALEC (IGOR)						POLET, VNEMA						
HRIBOVJE V INDIJI (IZ ČRK: ARA+VALI)						AMERIŠKA PEVKA GARR APETIT						
KOSOVČELOVA PESEM					KNJIŽNI FORMAT, OSMERKA				ČLANICA RADIKALNE STRANKE	DOLŽNIK NA KATEREGA JE IZDANA MENICA		
STARI SLOVANI, ANTJE					BIBLIJSKI PRAVOČE ČLOVEŠTVA PREGOVOR			SL. MOTOKROSIŠT (MATEVŽ) OSJE GNEZDO				
KRIŽANKE BISTRJKO LIM	VULKAN NA FILIPINSKEM OTOKU BORNEO	SL. PISATELJICA ŠIROVNIK VIKINGI			PASTIR KOZ GRM ZA KOKAIN							
ANTON NOSAN			ČASOPISNA REDAKCIJA UČENEC NEKDANJE REALKE			NATRIJEV KARBONAT						
VIRI, IZVOR						PERUNIKA ENOTA ZA MERJENJE EL. TOKA						
PTICA UJEDA					SL. ALPINIST (FRANC) JAP. GOLFIŠT (ISAO)			KARLOVAC SNIV ZA BAKTERIOL, PREISKAVO				
NEASFALTIRANA CESTA							KU, TOLKAČ					
AM. IGRALEC HUNTER (IZ ČRK: BAT)							AM. FILMSKI VESOLIČEK					
NAČELO ANTIČNEGA PRAVA; ZOB ZA ZOB, OKO ZA OKO					DROBNE TISKARSKKE ČRKE NATRIJ					ANA DREV		
DALMATINSKO ŽENSKO IME			NAUK O GIBANJU IN SILAH, KINEMATIKA									
OVCA, BACEK			GRŠKI MITOLOŠKI LETALEC, DEDALOV SIN				PLOD					

Rešitev križanke (geslo iz osenčenih polj) pošljite do 10. 3. 2022 napisano na dopisnici na naslov: Uredniški odbor Sredice, Občina Središče ob Dravi, Trg talcev 4, 2277 Središče ob Dravi ali pošljite geslo po elektronski pošti na: urednistvo.sredica@gmail.com. Srečni izžrebanec prejme darilni bon trgovine Kik.

DOBITNIK(I) NAGRADE ZA KRIŽANKO IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE

Vsem reševalcem križanke, ki so poslali pravilno geslo (Trgovina Hofer – več kot fer) iz druge letošnje številke Sredice, se iskreno zahvaljujemo za sodelovanje. Odziv je bil res zelo velik, kar nas izredno veseli. Izžrebana dobitnica glavne nagrade je **Erna Štampar**. Nagrajenka prejme darilni bon trgovine Hofer.

Zaradi precejšnje količine prejetih pravih odgovorov se je Božiček odločil, da vaš trud nagradi, zato bomo podelili še pet prijetnih tolažilnih nagrad, ki nam jih je prijazno prispeval **Krap, d. o. o., iz Ormoža**. Tolažilne nagrade prejmejo naslednji izžrebanci: **Marija Prapotnik, Marta Lukman, Zinka Jurinec, Jožef Prapotnik in Gregor Rubin**.

Vsi prejemniki nagrad bodo osvojene bone prejeli po pošti najkasneje v enem tednu po izdaji glasila.